

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-35-62.

Postafatakrékpénztári cselekszámla száma: 25.133.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Küldős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyed-évre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 14. szám.

Április hó 2.

Turul szárnya...

Ertetlenül állunk a légitámadások előtt, amelyeket cseh és szlovák repülők intéztek védtelen magyar városok ellen. Ertetlenül és keserű érzéssel a szívünkben. Szolgáltattunk-e mi okot arra, hogy ezek a támadások érjenek bennünket? Hiszen minden gondolatunkból a jóindulat tört minden szavunkból a megértés sugárzott felénk. S megtörtént mégis, hogy a tájékozatlan lelkiismeretlenség áldozatokat követelt.

De megrebbent az ezeréves magyar turul szárnya. A modern turulé, amelyre a költő Zrínyi mondását véste az elszánt nemzeti akarattal:

— Ne bántsát a magyart!

Igen: ne bántsát a magyart! Ne bántsát, mert — nem engedi magát. Nem engedi a folyók völgyében, a havasok ormán s még azokon felül: a fellegek birodalmában sem. Mert elvehették tőle a legtöbb természeti kincsét, de hazaszeretettét, vitézségét nem. A kifosztottság, erőszak és tilalmak ellenére a turul ősi, világrészeken átvezető s hazát mutató szárnyát sem. Az most a célmadárrá alakul, hogy rajta a magyar ész, felkészültség, elszántság és hősiesség szembenézzen a levegőből jövő támadásokkal is.

És szeme is néz, mert arra született. Európának erre a szerencsétlen országútfőjára, amely ma már a levegőben is folytatódik.

De rendet azon is csak a magyar tud és fog teremteni. Aki pedig abba beleütközik, véres fejével zuhan az — ut porába...

Szeretettel köszöntjük,

magyar szívvel üdvözljük a falu népét, amely ezekben a napokban Budapestre záródokolt, hogy résztvegyen a magyar mezőgazdaság évről-évre nagyvonalúbb se-

regszemléjén. Különösen bensőségessé teszi örömeinket az, hogy az ideai vásár fényét és anyagának bőségét nemcsak a magyar termelés tökéletesedése emeli, hanem azért is nagyobb, szélesebb keretű a kiállítás, mert a me g n a g y o b-

odott ország agrár-társadalma ad ezekben az ünnepi napokban egymásnak találkozt az ország fővárosában. Elismerés és örök hála illeti meg mindazokat a nagy-, közép- és kisgaz-

dákat, valamint falusi és tanyái névteleneket, akik ésszel és erővel munkálják a magyar barázdát, hogy a belévetett magot kalásszá érlelve, kenyérré alakítva biztosítsák ennek a sokat szenvedett országnak jelenét és jövőjét...

Visszavert szlovák támadások után tárgyalás folyik Szlovákia és Magyarország között

A magyar föld újabb gyarapodását, a szentistváni Magyarország fokozatos visszaszerzésének újabb eseményeit az elmúlt héten sajnálatos, de egyben minden magyar embert büszkeségre és lelkesedésre hangoló véres események követték. Az a lélekmérgező munka, amelyet husz esztendőn át végzett az ezen idő alatt felserdülő szlovák ifjuság körében a benesi politika, odavezetett, hogy szlovák szomszédaink, a magyarság jelképe a szentistváni hagyományok alapján, az ezeréves együttélés alatt kialakult testvéri érzést, a végre kivívott függetlenségük és önállóságuk felett érzett igaz örömet,

vegyes támadásokkal, véres események kiprovokálásával viszonozták.

Bár fájdalommal tölt el mindannyiunkat az a körülmény, hogy husz év cselszövése és ekverése annyira eltávolította tőlünk a szlovákokat, hogy nem tudták elképzelni a szentistváni szellemben való együttélést a függetlenné vált Magyarországgal és nem kívántak visszatérni, a természet adottságok ellenére sem, annak az országoknak a keblére, amellyel együtt éltek át ezer esztendőt közös sorsban, közös bajoktól szenvedve és együttes örömeikön gyarapodva, mégis a jó testvér, a becsületes szomszéd megnyugvásával tudtuk tudomásul venni azt, hogy a szlo-

vákok teljes önállóságra és függetlenségre törekednek, a cseh „testvér” felszabadításának súlyos igáját lerázva magukról. Nem értjük azonban a gyűlölködésnek azt a fokát, amely arra készítette szomszédainkat, hogy

nyílt és becsületes tárgyalások helyett, fegyveres összecsapásokkal csökkenték saját erejüket, amelyre pedig önálló állami életük első idejében fokozott szükségük lenne.

A magyar kormány bölcs határozottsága, a magyar nép higgadt önmérséklete és a magyar katonai vitézsége azok a nagy értékek, amelyek biztosították nyugtalan Európának arra, hogy a szlovák-magyar kérdés a magyar érdekek feladása, a szlovák törekvések megsértése és az európai egyensúly veszélyeztetése nélkül nyer megoldást.

A hét eseményeiről az alábbiakban adunk számot:

A külügyminiszter beszámolója

Csáky István gróf külügyminiszter az ország feszült érdeklődése mellett, március 23-án délelőtt a képviselőház, délután a felsőház külügyi bizottsága előtt beszámolót mondott. Beszédében a külügyminiszter részletesen megemlékezett nemcsak a Ruszínföld megszállásáról és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről, hanem Magyarország és Közép-Európa külpolitikai helyzetéről is.

Beszéde elején a külügyminiszter leszegezte, hogy a mintegy 11.000 négyzetkilométernyi, 552.000 lélek által lakott Ruszínföld megfelelő mérvű területi autonómiát fog nyerni. Vázolta a megszállást megelőző diplomáciai munkát, amelynek ki kellett terjeszkednie a Német Birodalommal fennállott jóviszony visszaállítására, Olaszország érdeklődésének éber tartására, Jugoszlávia és Románia megnyugtatóra, Lengyelország meggyö-

zésére és végül Szlovákiának megnyugtatóra arról, hogy akcióknak bizonyos korlátok között fog mozogni. A törvényhozás mindkét háza nagy örömmel vette tudomásul, hogy kapcsolataink a Német Birodalommal szilárdabbak, mint valaha voltak. Elismeréssel emlékezett meg a külügyminiszter Jugoszlávia kifogásolhatatlan magatartásáról, de egyúttal leszegezte, hogy

Románia néha habozó, néha erélyeskedő magatartásával veszélyeztette a román-magyar jóviszonyt.

Hangsúlyozta a miniszter, hogy Magyarország legnagyobbat érdeke fűződik ahhoz, hogy Közép-Európában a rend és megértés minél előbb helyreálljon. A jugoszláv kormány ezt megértette, amiért a nemzet nevében is köszönetet mondott a külügyminiszter.

Meleg szeretettel emlékezett meg beszédeiben Csáky István gróf Lengyelországról és a lengyel-magyar határon lefolyt ünnepségekről. Bejelentette, hogy London, Páris és Washington is megértették, hogy a kárpátaljai kérdés megoldása európai érdek.

Beszámolt ezután a miniszter a kárpátaljai megszállás közvetlen elő-

BESZÉLŐ SZÁMOK

A Magyar Gazdaságkutató Intézet legújabb jelentése szerint a mezőgazdasági lakosság vásárlóereje az egy év előttihez képest 16 százalékkal javult. Az ipari termelés az előző évhez képest 4 százalékkal volt nagyobb. Az ipar munkáltszáma a novemberi 764.000 fővel újabb csúcspontot jelez s 11 százalékkal magasabb az egy év előtti létszámhoz képest.

ményeiről, a Volosin-kormánnyal lefolyt táviratváltásról, majd

különös melegséggel, szeretettel és halálra emlékezett meg a magyar honvédség bámulatos teljesítményéről,

amelyet a világsajtó, különösen az olasz és német lapok méltattak meleg

elismeréssel.

Utalt ezután a miniszter arra is, hogy a Memel-vidék német megszállásával évszázados német föld jutott újra német kézre, majd nagyrabecsüléssel üdvözölte Mussolinit abból az alkalomból, hogy husz esztendeje alapította meg a Fascio első harci alakulatát.

28 szlovák repülőgépet megsemmisítettünk 571 embert foglyul ejtettünk

Március 23-án, miután teljesen befejeződött Kárpátalja katonai megszállása,

a magyar honvédség az Ung folyó vonalán és az ungvári vasútvonalon biztosítása érdekében több ponton módosítani volt kénytelen a Cseh-szlovák köztársaság idején ideiglenesen megállapított szlovák-ruszin közigazgatási határt.

Ez az intézkedés, amelynek természetesen nem volt támadó, vagy Szlovákia-ellenes jelentősége, a szlovákok körében idegességet keltett. Ellenére annak, hogy a szlovák kormány érdeklődésére a magyar kormány hangsúlyozta, hogy a tett intézkedések nem irányulnak Szlovákia ellen, csak az ezredes néprajzi és történelmi szempontoknak felelnek meg és a végleges határ megállapítására tárgyalási készségét fejezte ki,

a szlovákok március 23. és 24-én földön és levegőben támadásokat kíséreltek meg a magyar honvédség ellen.

A földön foganatosított támadásokat a honvédség mindenütt könnyen visszaverte. A repülőgépekkel nyílt városok ellen végzett támadásoknak pedig súlyos szlovák veszteségek voltak a következményei.

A szlovák katonai repülők március 23. és 24-én Ugar, Útcás, Révhely, Nagyberezna, Tiba, Szobránc, Alsóhálas és Pálóc községek, valamint Ungvár város ellen hajtották végre támadásokat. A szlovákok a támadások során 11 repülőgépet veszítették el, míg a magyar repülők nem szenvedtek veszteséget. A gépek nagyrészt lelőttek repülőink, kétőt leszállásra készítettek és pilótáikat foglyul ejtették.

A repülőtámadások következtében 14 ház égett le, a keletkezett tüzek sok kárt okoztak. A támadások következtében elszendvedt magyar katonai és polgári veszteség 23 halott, 55 sebesült.

A nyílt községek bombázásának megtorlásul a magyar honvédség repülői az iglói repülőtéren ellen megtorló bombatámadást hajtották végre. Ennek eredmé-

nyeképpen három nagy bombavető és tizennégy kisebb katonai repülőgépet elpusztult, úgy, hogy a szlovák repülők vesztesége összesen huszonnyolc repülőgép.

A katonai akciók során egyb-

A külügyminiszter expozéját (beszámolóját) a törvényhozas mindkét házában élénk vita követte, amelynek résztvevői egytől-egyig csatlakoztak a külügyminiszternek a tengerlyhatalmak magatartását, a kormány külpolitikáját és a honvédség csodálatos teljesítményét méltató megállapításaihoz.

ként 360 szlovák és 211 cseh-morva nemzetiségű foglyot ejtettünk.

A magyar területen lezuhant szlovák repülőgépek pilótáit rangjuknak megfelelő teljes katonai diszponzával temették el a magyar bajtársak.

Megkezdődtek a határmegállapító tárgyalások

Mielőtt a Kárpátalja-Szlovákia közti elvonuló határ mentén lezajlott további események ismertetésére térnénk, rá kell mutatnunk arra, hogy az összehajtott mozaik-állam, Csehszlovákia, soha sem tartotta szükségesnek, hogy a történelmi hagyományoknak és néprajzi viszonyoknak megfelelően meghatározza a Ruszinszko és Szlovákia közti végleges határt, bár úgy a szlovákoknak, mint a ruszinoknak husz esztendőn át állandóan a legmesszebbmenő autonómiát, önállóságot ígérte. A benesi politikának egyik módszere azonban éppen az volt, hogy rendezetlen helyi kérdésekkel állította egymással szembe az egyes népesoportokat és így terelte el a figyelmet a megszerzett cseh igényekről. Egészen természetes, hogy Magyarország Kárpátalja átvételkor legelső feladatának tartotta, — éppen mert elismerni kívánta Szlovákia teljes különállását és önállóságát, — hogy elfoglalja a Kárpátalja és Szlovákia közti természetes határt. Tehette ezt annál is inkább, mert hiszen végleges határról ezen a vonalon szó sem lehetett.

A szlovák kormány az első napokban úgy iparkodott feltüntetni a dolgot, mintha a magyar katonaság megsértette volna Szlovákia keleti határait és szlovák területen katonai műveleteket végzett volna. Az erre vonatkozó szlovák érdeklődésre a magyar kormány válaszul és leszegezte, hogy

semmiféle Szlovákia-ellenes katonai akciónak nincsen szó, egyben kijelentette a magyar kormány azt a készségét, hogy a helyi nézeteltérések elkerülése érdekében közvetlen tárgyalásokon állapítsák meg a végleges határt.

Még a jegyzékváltás óráiban zajlottak le a magyar honvédek fölényes győzelmeivel végződött cseh repülő-támadások, amelyekről már beszámoltunk. A támadások nyomán a magyar kormány jegyzékkel intézett a szlovák kormányhoz. Jegyzékében lesegezte, hogy a szlovák repülők indokolatlanul támadták meg nyílt falvakat és egy várost, mire megtorlásul a magyar repülők csak egy katonai repülőteret bombáztak, hála a fiatal magyar katonai repülés tökéletességének és főleg a repülők hősiességének: fényes eredménnyel. A jegyzékben a kormány ismét kifejezte a határmegállapító tárgyalások lefolytatására irányuló készségét és azt a reményét, hogy végül mégis sikerül a jószomszédi viszony biztosítása.

ben veszteséget nem szenvedtek.

A külföldi sajtó meleg hangon méltatja a magyar honvédség és különösen az egészen rövid ideje megszervezett magyar katonai repülők páratlan teljesítményét és hősiesség magatartását. Több külföldi újságrámutat arra is, hogy abból a tényből, hogy bár a határmegállapító tárgyalásokat a magyar kormány megfelelő formában felajánlotta s ezt az ajánlatot a szlovákok el is fogadták, de ennek ellenére sorozatos katonai támadásokkal kísérleteznek a szlovák haderők, arra kell következtetni, hogy a szlovák kormány nem ura a katonai helyzetnek és a kárpátaljai határ mentén, cseh tisztek vezetése alatt álló csapatok, a kormány tárgyalásai ellenére, önkényesen harcol provokálnak.

Tábori posta a kárpátaljai csapatok részére

A m. kir. honvédezerkar főnöke közli, hogy a Kárpátalján levő honvédszolgálatok részére a tábori posták március 26-ával működésüket megkezdtek. A honvédszolgálatok állományában levő összes személyek parancsot kaptak arra, hogy hozzátartozóikkal tábori postaszámukat haladéktalanul közöljék. A tábori posta címére a küldemények a m. kir. posta összes postahivatalainál feladhatók. A tábori postai levelezőlapok, nyomtatványok stb. bármely anyaországbeli m. kir. postahivatalnál beszerezhetők. A postai küldeményekről és azok díjszabásáról ugyancsak a m. kir. postahivatalok nyújtanak felvilágosítást.

A miniszterelnök Kárpátalján

Március 24-én este Teleki Pál gróf miniszterelnök, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Pataky Tibor államtitkár és Brody András volt ruszin miniszterelnök társaságában Kárpátalja urazott, ahol kétnapos korutat tett, meglátogatva mindazokat a községeket is, amelyeket a szlovák repülők az előző napokban megtámadtak.

A miniszterelnököt és a belügyminisztert mindenütt

lelkes örömmel és szeretettel fogadták Kárpátaljának a cseh megszállás alatt valósággal koplálásra kárhóztatott lakossága.

A magyar államférfiak személyesen szerettek meggyőződést arról a mulhatatlan barátságáról és testvériségről, amely a ruszin népet mindenkor a magyarsághoz és amely a husz éves cseh uralom csak megerősített a lelkek mélyén.

A miniszterelnök és belügyminiszter kíséretükkel március 27-én reggel érkeztek vissza Budapestre.

SZÓLOOLTVÁNY - KIÁRUSÍTÁS.
Szólooltványaimat és gyökeres szlovésvesszőimet soha nem létező olcso áron árusítom, hogy minden gazda telepemről szerezhesse be szükségesét. Bulgáriából származó specialis udonságok. I. oszt. Ripária alany 8 fillér, Berlandieri 9 fillér, kis szépségűhával II. oszt. 4 fillér. Közismert bor- és csemegefajták I. oszt. Ripária alany 5 fillér, Berlandieri alanyok 6 fillér. Gyökeres vesszőim I. oszt. bármely fajta csak 4 fillér, amiért vagyoniilag 100 százalékos garanciát vállalok. Telepem államilag engedélyezve, éremmel és oklevéllel többszörösen kitüntetve. Képes árjegyzékét kívánatra díjmentesen küldök: Juhász Vilmos Abasár, Ujszőlőtelep.

Magyar specialitás az Igmándi keserűviz

Természeti töménysége egyedüli a világon

Forrástulajdonos:
SCHMIDTHAUER LAJOS, KOMAROM
Kapható: nagy- és kisüveg

A megnagyobbodott ország termelését tárja fel a Mezőgazdasági Kiállítás

Hol szakadó, hol szemerkélő esőben, de mindvégig cuppogó sárban, fröccsenő latyakban zajlott le március 28-án a 48-ik Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásár sajtóbemutatója, amelynek közönségét vezte Telesi Béla gróf főispán, a rendezőbizottság elnöke; Konkoly-Thege Sándor dr., az OMGE kitünő főtitkára és Heródecs Sándor dr. titkár kalauzolták a kiállítás és vásár ezernyi látiválójára között.

Bár a sajtóbemutató — mint minden esztendőben, az idén is — javában folyt még a kiállítási épületek építése, díszítése, a grafikonok és szemléltető táblázatok, világítások szerelése, azonkívül az időjárás is sulyos próbára tette az emberek jókedvét és türelmét, meg kell állapítani, hogy

a rendezőbizottság teljes munkát végzett: a kiállítás valóban impozáns seregszemléje a magyar mezőgazdaságnak,

amely a mai történelmi időknek megfelelő és fokozódó költelességtudással iparkodik azon, hogy a megnagyobbodás útján elindult ország erőinek felhasználásával minél többet és minél tökéletesebbet termeljen.

Beszámolónk elcéljén le kell még szegyeznünk, hogy a rendezőbizottság intézkedett olyan irányban is, hogy amennyiben az időjárás nem változik is, a sarat, latyakot a tényleges megnyitás időpontjára eltüntesse a kiállítás területéről úgy, hogy mindazok, akik a kiállítás megtekintésére Budapestre utaznak, zavartalanul jöjjenek elvezetheti a minden előző esztendő kereteit felülmúló kiállítás érdekességeit. Fel kell hívunk továbbá olvasóink figyelmét arra, hogy a kiállítás már

nemcsak a visszacsatolt Felvidék, hanem Kárpátalja érdekességeit és termelési adatait is felöleli,

ugy, hogy a kiállítás alapos megtekintése után a mai, megnagyobbodott Magyarországot termeléséről kap a látogató teljes és áttekinthető képet.

A termelésre és a termelés tökéletesítésére irányuló munka különböző ágazatait bemutató pavilonok sorában különös érdeklődésre tarthat számot a *Külkereskedelmi Hivatal* modern pavillonja. Nagyon érdekes és hatásos a földmivélsügyi minisztérium hatásköre alá tartozó *szakoktatási intézmények pavilonjának szemléltető kiállítása*, amely kis modelleken állítja szembe a *szakszerepüket, vezeltét és a tudás nélkül irányított kisgazdaság eredményeit*. Ugyanitt kis mintagazdaság mutatja be, hogyan lehet a család megélhetését biztosító módon gazdálkodni 15 holdnyi földön.

Az *Országos Közegészségügyi Intézet* a kiállításon mutatja be a népégségügyre vonatkozó felvilágosító táblázatát, amelyeket eddig együttesen csak a *kassai népégségügyi kiállításon* mutattak be a nagyközönségnek. Ennek a teremnek az anyaga a zöldrészes akció ismertetése mellett kiterjed valamennyi népbetegség keletkezésének és az ellene való védekezés módjainak ismertetésére is.

Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* hatalmas teremben ismerteti a magyar mezőgazdaság termelési és szociális viszonyaira vonatkozó nagyon érdekes adatait.

Nem kevésbé érdekes a *kísérletügyi intézmények* kiállítása sem, amely az idén a mezőgazdasági iparokra és azoknak a mezőgazdaságra gyakorolt hatásaira terjed ki.

Elsőszöben fogja a magyar közönség és különösen a gazdaközönség megismerhetni *Széchenyi Zsigmond gróf afrikai, indiai és alaszakai vadászászműveinek* magyarországi kiállítását, amely az egzotikus vadak egész sorának börtét, csodás elefánt-agyarakat és különös agancsok szarvainak szinte végtelen sorát öleli fel.

A halászat, erdészet, méhészet, vadászat pavilonjai mellett a *Futura* nagy csarnoka, az *OMTK propaganda épülete*, a *Szeszegedység* terme, a kultuszminisztérium fennhatósága alatt működő *mezőgazdasági népiskolák* pavillonja, a *Zöldmező Szövetség* kiállítása az, amely különösebb érdeklődésre tarthat számot

a tenyészállatok valóban gyönyörű istállói mellett.

A szarvasmarhák, sertések, lovak, juhek, barmfiak óriási száma — egytől-egyig nemesnél-nemesebb állatok — kápráztatják el a látogatót, aki a kiállítás megtekintése nyomán nyugodtan állapíthatja meg, hogy a magyar állattenyésztés immár a magyar mezőgazdaság egyik legtel-

nyegesebb ágazatává lett.

A mezőgazdasági kiállítás azonkívül, hogy a látogató elé tárja a falunak a magyar kenyér megtermelésére irányuló, sokszor szinte emberfeletti munkáját,

bemutatja az egyes vidékek jellegzetes házait, tehát a magyar falut is.

A kiállítási falu házai közt — a vidéknek megfelelő berendezéssel — szerepel egy-egy *palóc, göcseji, kiskun* (egyik szobája kalcajai festéssel), *apátfalvai, mezőkövési* és *kiskunhalasi ház*; mindmegannyi olyan, mintha az illető faluból telepítették volna oda.

A pompás kiállítás feletti elismerést kétségtelenül kiérdemelte a fáradságtalan rendezőbizottság, de a magyar mezőgazdaság is, amely sokszor azt sem véve tekintetbe, hogy az áldozatos munka terhei és költségei nem állanak arányban a pillanatnyi eredménnyel, folytatja a maga munkásságát a szebb, jobb magyar jövődöntés érdekében, amelynek alapja csakis a fejlett, tudással megerősített, becsülettel munkával tökéletesített mezőgazdaság lehet.

(b. k.)

A kiállítás méltatására és ünnepélyes megnyitására visszatérünk.

Boldog és nagy Magyarországot akarunk felépíteni Trianon romjain!

Páratlan érdeklődés mellett tartotta meg *Somlóvásárhelyen* a deveszéri választókerület Nemzeti Egyeségének szervezte nagygyűlését, amelyen a kerület 32 községe népes küldöttségekkel képviseltette magát.

Antal Lajos kanonok, kormányfőtanácsos, a Magyar Híszkegy elmondása után, lelkes szavakkal nyitotta meg a gyűlést s utalva *Telesi Pál gróf szociális, keresztény és nemzeti programjára*, indítványozta, hogy a pártszervezet alakuljon át a *Magyar Élet Pártjává* s a községi pártszervezetek szervezzék az összes falvak polgárait a keresztény magyarság egységes táborába.

Schandl Károly dr., a kerület képviselője, lelkes ünneplés közepette támogatta az indítványt.

— A zászlót — mondotta többek közt — soha sem hagytuk el, a keresztény ujjiábréds óta. Ma is lelkesen tartjuk s követjük, mikor *Telesi Pál* gróf erélyes és kipróbált kezében látjuk azt. A Somló népe csak egy vezért ismer:

Horthy Miklóst, országmentő és országgyárapító kormányzókat,

akit hálával, hűséggel és ragaszkodással veszünk körül. A nemzeti egység politikájára szerezte meg a magyarság barátjának Európá legnagyobb államférfiát, *Mussolinét* s ez a barátság lett alapja a sikeres magyar külpolitikának. Hogy ma Trianon revíziójának már harmadik és — remélhetőleg — nem utolsó állomásához jutottunk, azt a német, olasz és lengyel barátságok kívül köszönhetjük annak, hogy

egységes tábor tudunk megszervezni, amely fejelemzetten teljesítette kötelességét a haza iránt és ellentállt minden forradalmi próbálkozásnak.

A lengyel-magyar közös határ őrzésére lehetőséget nyit Magyarország

jövőjének. A külső erejében növekvő Magyarország határain belül szociális, keresztény ujitásokkal fel akarjuk emelni a kisemberek millióit, hogy *boldog és nagy Magyarországot legyen Trianon romjain!*

Hosszantartó, lelkes ünneplés követte *Schandl Károly* beszédét, melynek végén gyakorlati javaslatokat tett a községi pártszervezkedés tökéletesítésére.

Kövér Ambrus, Vathy Jenő, Árpás János és Bogár Vince községi kiküldöttek felszólalása után, *Antal Lajos* nagy lelkesedés közepette mondta ki a Magyar Élet Pártjának megalakítását

s a kerület polgárságának töretlen ragaszkodását a kerület országgyűlési képviselője iránt.

Somlóvásárhelyen kívül *Borször-csök* és *Noszlop* községekben is osztatlan lelkesedés fogadta *Schandl Károly* országgyűlési képviselő beszámolóját, amelyben a belső szociális tervekről beszélt és a külpolitika kedvező fordulatait világotlta meg. *Borszörökön* *Modyor Sándor* kisbirtokos és *Ughy Endre* bíró, *Noszlopon* pedig *Weinhoffer Sándor*

„EROS”

szabadalmazott folytatólagos működésű szőlő- és gyümölcsfa-permetező Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Gyártja: **Dillányi József** „Aerosan” műszaki és vegyipari üzem **Bpest, VIII., Rákóczi-tér 10** Telefon: 130-186.

s. elkész. *Guardián* József plébános és *Horváth Lőrinc* kiskereskedő támogatották leger szavakkal a falusi polgárság töretlen bizalmát a kerület képviselője iránt, akinek indítványára nündenütt megalakult a *Magyar Élet Pártja*.

Katasztrófális árvizeket okozott a tartós esőzés

Az utóbbi napok esős időjárása, amely március 29-én viharos széllel is járt, különösen az ország északi és északkeleti részein erősen megduzzasztotta a folyók és patakok vizét. A *Sajó*, a *Rima*, a *Zagyva*, a *Héjópatak*, a *Gyöngyös*, a *Tarna*, *Garam*, *Ipoly* több helyen kiléptek medriükből és nagy területek kerültek víz alá. Egyes vonalrészekben a MAV kénytelen volt a forgalmat szüneteltetni. A veszélyeztetett lakosság megmentésére sok helyen utászokat vezényelt ki.

Olcsó ruhaanyagot kap a falusi nép

Az előző évekhez hasonlóan ez idén is megrendezik a vidék olcsó ruhaneművel való ellátását.

Az akció arányaiban lényegesen meghaladja az eddigieket és örvendetesen olcsóbb.

Elárúsításra kerülnek a következő ruha- és textilanyagok: 1,5 millió méter *nyersmolino*, méterenként 50 fillérért. Ennek ára eddig 61 fillér volt a kereskedelemben. 450.000 méter *fehértett molino* 51 fillérért, az eddigi 71 fillér helyett. 75.000 méter *lepedő pamutvászon* 1,60 P-ért, az eddigi 2,30 pengő helyett. 300.000 méter *barcsend* méterenként 1 pengőért, az eddigi 1,30 pengő helyett. 450.000 méter különféle mintájú *tenniszflanel* 54 filléres egységáron az eddigi 75 fillér helyett. 150.000 méter *strux- és žugungyóg* 1,30 pengőért az eddigi 1,60 pengő helyett. Ezenkívül nagybömbömmenyiségű, mintegy 50—60.000 m festett fonalból készült *mintás ol-töngyszövet* méterenként 4,85 pengőért az eddigi 7,20 pengő helyett. Különböző mintájú *bekecsszövet* 7,70 pengő egységáron az eddigi 10,50 P helyett. Egyszínű *lodenáru* 6,75 pengő egységáron az eddigi 9,80 pengő helyett. 25.000 méter *egyszínű szövet* 6,20 pengő egységáron 8 pengő helyett. 25.000 méter *egyszínű fésűsszövet* 8,30 pengős egységáron 10,80 pengő helyett. 25.000 méter *egyszínű fésűsszövet* 9,80 pengős egységáron 12,50 pengő helyett.

Az *Arelenőrzés Országos Kormánybiztosa* hangsúlyozza, hogy figyelemmel azokra az áldozatokra, amelyeket ez az akció az iparra nézve jelentett, gondoskodni kellett arról, hogy az olcsó áron forgalomba hozandó textilanyagok, valóban az arra rászoruló lakosság kezébe kerüljenek. Ezért olyan szervezet fiókjaik kellett a forgalombahozatalra igénybe venni, melyek a falusi lakossággal megszervezte a legközelebbi összeköttetést tartják fenn. Erre való tekintettel

az akció kizárólagos lebonyolítására a Hanga kapott megbízást

azzal, hogy egy-egy vevő részére csak saját háztartási szükségletnek megfelelő mennyiségű olcsó árut szolgáltatasson ki.

Hova juthat tizenkét év alatt egy „szívvel vezetett” hitelszövetkezet?

Tápióság, március 24.

„A magyar szívvel, magyar lélekkel vezetett szövetkezet a legjobb népvédelem” — mondotta tudvalevően a *balatonfüredi hitelszövetkezet* székházavató ünnepségén a magyar szövetkezeti mozgalom egyik úttörője, *Schandl Károly dr.*, az OKH alelnök-vezérigazgatója. Ez a mondat csengett a fülünkben akkor, amikor a szolnoki vonat egyik fülkéjében *Skublics Jánossal*, az OKH ellenőrzési osztályának igazgatójával találkoztunk, aki éppen a tápiósági hitelszövetkezet ellenőrzésére utazott és engedélyt kértünk tőle, hogy utjára elkísérve, meggyőződést szerezzünk arról, hogyan is fest a valóságban az, amit *Schandl Károly* beszédében szövetkezeti népvédelemnek nevezett.

Tápióságra Tápiószecsőről kell kocsin bemenni. A Tápióság és Vidéke Hitelszövetkezet pompás székházában *Biczók János* igazgató-tanító, a szövetkezet ügyvezetője fogad bennünket. Mindazt, amit kérdőszökösünkre elmond, nyomban a mintaszerűen vezetett könyvekkel, áttekinthető kartotékkal igazolja.

A tápiósági hitelszövetkezet tizenkét esztendővel ezelőtt, 1927 május elsején alakult. Százhusz tápiósági kisember összesen 9280 pengőnyi üzletrésztököt jegyzett. Ma a hitelszövetkezetnek, amely közben kiterjesztette működését, Tápiószék, Pánd, Bénye és Káva községekre is,

1040 tagja van és a befizetett üzletrésztöke 80.400 pengő tesz ki.

A hitelszövetkezet működési körébe vont községek lakosságának száma összesen körülbelül 11.000; tehát az 1040 család fő tagsága révén, a családtagokkal együtt a lakosságnak mintegy a fele van a hitelszövetkezettel összeköttetésben. Ez a körülmény nemcsak az ügyvezető szervezőképességét bizonyítja, hanem igazolja azt is, hogy Tápióság és környéke népe felismerte a szövetkezésben rejlő előnyöket és azokat a maga számára biztosítani is iparkodott. Hogy milyen eredménnyel, azt viszont a következő adatok világítják meg:

Házépítés, földszerzés — szövetkezeti segítséggel

A tápiósági hitelszövetkezet munkája elsősorban arra irányult, hogy mentesítse a lakosságot a váci, monori és más, közelebb-távolabb fekvő helyeken fennálló banktartozások alól, mert ezeknek megszerzése, rendezése és törlesztése a gazdákra az illető pénzüintézetek székhelyére való utazás révén sok idővesztéssel és költséggel járt. Szívós munkával meg is oldotta ezt a feladatot a hitelszövetkezet, úgyhogy ma már a község határán túli pénzüintézetekkel szemben nincsen tartozásuk a tápióságiaknak. A másik, ezzel szorosan összefüggő és a szövetkezeti gondolatból folyó célkitűzése volt a szövetkezetnek, hogy a tagokkal megértesse, hogy a tartozás pontos rendezése és törlesztése nemcsak önmaga, hanem a közösség iránti kötelessége is mindenkinek, mert csak akkor állhat a szövetkezet

a többi hitellel szorulóknak is rendelkezésére, ha kintlévőségei rendszeresen befolyának. Ez a nevelő munka is pompás eredménnyel járt, annyira, hogy

tizenkét esztendő alatt egyetlen végrehajtásra sem került sor,

ellenben a szövetkezet hitelnnyújtása révén csak Tápióságon 197, az öt községben együttvéve mintegy 300 ház épült. Ugyancsak a szövetkezet segítségével 2500 magyar holdnyi földet vettek a tagok,

Egy család sorsa — a kartotékban

— Ezek az adatok, — mondhatja a hitetlenkedő és bizalmatlanokodó idegen, — rideg és általánoságban mozgó számok csupán. Lássuk egy embernek, egy családnak a sorsát! Így győződhetünk meg csak róla, hogyan is fest a valóságban az „népvédelem”!

Ezzel kihuztunk találomra egy kartotékot a fiókból.

— *Varró Sándor* — állt a kartotékban az illető tag neve. A szövetkezetben természetesen mindenkit ismernek; itt nemcsak „üzletfelek” az egyesek, — hanem sorstársak is, akiknek minden ügyes-bajos dolgát ismerik. Ez a *Varró Sándor* — egy a sok közül, — tizenkét esztendővel ezelőtt napzámos, arató-ember volt. Negyven pengő üzletrészt jegyzett. Mostani befizetése már 120 pengős. A legnagyobb kölcsön, amit igénybe vett, 1300 pengő volt. Becsületesen törlesztgetett, újra kölcsönt vett fel;

632 család áldja ezért a szövetkezetet,

amely segítségükre volt abban, hogy a *hevesi* uradalom, az egri főkáptalan sági és *zsigerpusztai* birtokából, a *Pucher-féle* birtokból, a szövetkezet parcellázott, földet vásárolhassanak.

Tápióság község 1927—36. év alatti fejlődésére jellemzőek az alábbi adatok: a házak száma 1927-ben 412, 1936-ban 609 volt; a község határa 1927-ben 2816, 1936-ban 3960 kat. hold; a szarvasmarháké pedig 322-ről 606 darabra emelkedett.

Jelenleg van 9 hold földje, tartozása pedig, melyet pontosan törleszt, csak 750 pengő.

Földjét teljesen szövetkezeti pénzből vette, törlesztgette, ma már nem kell napzámba járnia, saját földcskéjén gazdálkodik.

Varró Sándor és a többiek kartotékjainak és adatainak a nyomán kibontakozott előttünk teljesen a *Schandl Károly* által említett „szívvel vezetett” szövetkezeti munka lényege. Ez természetesen nemcsak abban áll, hogy kisebb-nagyobb hitelekkel lélekzethez juttatja az embereket, hanem abban is, hogy lehetőleg

mellettük áll mindennapi munkájukban, azt megkönnyíti, gondjaikat enyhíteni törekedve.

Igy a gazdálkodás eredményessége érdekében évről-évre bekapcsolódik a szövetkezet a *régzálci és mútrágya-*

akcióba is. Ezt 1936-ban kezdte meg. Akkor 20 méterháza műtrágyát, 1938-ban már ötszörannyit, egy vagont hoztattak a tagok. A *régzálci-fogyasztás* viszont 10 mm-ről 40 mm-ra emelkedett. Ezeket az akciókat csak szervezi, pénzügyileg elősegíti a hitelszövetkezet, a lebonyolítást és a hasznot átengedi a Hangyának.

Az állattenyésztés jóvedelmességének fellendítése érdekében a hitelszövetkezet 1935-ben életrekellette a *tejszövetkezetet*, amely szép eredménnyel működik azóta.

Az értékesítés és beszerzés megszervezése

A beszerzés és értékesítés körül mutatkozott hiányok érdekében a hitelszövetkezet 1935-ben a *Hangya* újszervezéséhez látott, ami a Hangya Központ megértő és párhuzamos tevékenysége révén teljes mértékben sikerült is, úgyhogy a Hangya forgalmi megkötésére kezdődött és működése most már biztos alapon nyugszik.

Az adófizetés terén is mutatkoznak a szövetkezeti munka eredményei. Amikor 12 évvel ezelőtt a hitelszövetkezet megalakult, az első években sokszor fordultak a tagok a szövetkezethez kölcsönért, hogy adójukat fizetni tudják.

Jelenleg az adókövetés 95 százaléka pontosan befolyik és adóra hitelt senki sem vesz igénybe,

mert a szövetkezeti gondolat segítségével megerősödött, talpraesített emberek megállnak a maguk lábán.

Elismerésre méltóan szervezte be a hitelszövetkezet a tagok *tűzbiztosítási* is, 1040 tagból 960-nak van biztosítása a *Gazdák Biztosítási Szövetkezeténél*, ahol beváltatlan díjnyugta nem maradhat, mert a hitelszövetkezet egy összegben befizeti az összes költségeket s a tagok a szövetkezettel szemben egyenlítik ki tartozásait. Hogy a fentemlített számok és a szövetkezet által követett gyakorlat a tagok és a hitelező szempontjából mit jelentenek, ahhoz — úgy véljük — felesleges bővebb magyarázatot fűzni. Nemcsak azt jelenti, hogy 960 tagnak van *tíz élen biztosítania*...

Mondanunk sem kell, hogy ezeket az eredményeket nem könnyű feladat elérni. Szívós, komoly munka és főként „magyar szív és magyar lélek” kell hozzá; nem megy az olyan egyszerűen, hogy

valamely hitelszövetkezetnél az évi osztalék 105 pengőről egy évtized alatt 3420 pengőre emelkedjék

s mellett még egy szép székházat is a magukénak mondhatnak a tagok.

Ezek az eredmények csak azt igazolják, hogy a legszebb elmélet, legnyagszerűbb elgondolás, így a mai gazdasági átalakulás lebonyolítására egyedül hivatott szövetkezeti eszme is, csak megfelelő vezetés mellett ültethető át a gyakorlatba.

BARTOSS KÁROLY

Jó hangszeren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírű hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

MUSSOLINI BESZÉLT...

Szavát az egész világ várta, figyelte és hallgatta. Keményen, határozottan, politikai álarc nélkül szólt. Minden mondata pörölycsapás volt. Kertelés nélkül néven nevezte a gyereket úgy, ahogy egész életében tette.

Odadörögte a világ fülébe, hogy a fascista Itália sohasem gondol háborúra, de ha kényszerítik rá, akkor felveszi az odadobott kesztyűt.

Félmillió ember hallgatta Rómában, sok száz millió az egész világon. Régi bajtársak, akik együtt véreztek vele azért az uj Itáliáért, amely felsváltotta a háborúelötti Olaszországot.

Mussolini történelmi küldetésében abban rejlik, hogy nemzetét lelkileg át tudta alakítani. Ma 46 millió ember áll acélfalként a háta mögött, mindenre elszántan... még a halálra is.

Számunkra a beszéd két tanulságot hozott. Az első: aki erős, azt szeretik barátai s félnék tőle ellenségei. Jaj a fegyverteléneknek. Hogy ez mennyire igaz, ezt a saját bőrünkön tapasztaltuk. Mussolinit igazolták a legutóbbi kárpátaljai események is, amikor dicső fiatal honvédek pár nap alatt kitűzték a nemzeti lobogót a Vereckei-hágóra. A hadsereg tehát a haza és a béke legjobb biztosítéka.

A második: Mi nem adunk hitelt — mint mondotta — a háborus félelemnek és rémhíreknek, mert utunk határozottan ki van jelölve.

Teleki Pál gróf miniszterelnökünk ugyanezt mondotta, amikor a rémhírterjesztők a legutóbbi napokban, mint a tintahal ugy feccsenedték be az emberek hitét, bizalmát és nyugalmát.

Ma tüzes apostolok kellene. Gerinces férfiak, elszánt magyarok, akiknél a szó és a tett egy, akik puritán szegénységgel szolgálják a nemzetet. Aki nem kész hitéért meghalni, az nem méltó azt hirdetni.

Testvérek, Mussolini beszéde nekünk is szólt!

SZEKERES LASZLO

Falu-Gazdaszövetség

Gazdakör Kisszekeresen

A 103 tagot számláló *Kisszekeresi Gazdakör* az alábbi tisztikarral alakult meg: elnökök: *Jékó Ferenc* és *Köcsy István* országgyűlési képviselők; elnök: *Vegh Endre* ref. tanító; alelnökök: *Csörgő Károly* ref. lelkész, *Vargha Gusztáv* községi bíró, *Cserny Béla* levéltárnok és *Hajdu József* ifjúsági megbízott; jegyző: *Homoki Lajos*; pénztárnok: id. *Halász Ferenc*; ellenőr: *Vardó Bertalan*, *Nagy Károly*; háznagy: *Vargha Ferenc*; könyvtáros: *Cserny Lajos*; számvizsgálóbizottsági tag: *Vincze Géza*, *Molnár József*, *Vargha Sándor*, *Halász Bálint*; választmányi tag: *Kiss Áron*, *Vargha János*, *Berki János*, *Hajdu Endre*, *Berki Ferenc*, *Molnár Gáspár*, ifj. *Nagy Bálint*, *Erdei László*, *Cserny József*, *Károly László*, *Hosieclászló Dénes*, *Apáti János*; ügyvezető alelnök: *Nagy Gyula*; titkár: *Tuba Endre*.

Közel kétszáz tagot számlál a nyírvásvári gazdakör

A szátmarmegyei *Nyírvásvári* községben 184 taggal alakult a gazdakör és a következő vezetőséget választotta meg: elnök: id. *Husztai György* kisbirtokos; alelnökök: *Pénzes Ferenc* korpjegyző, *Nyír Miklós* kisbirtokos, *Almási György* zsellér, *Steincker János* napszamos, *Rigó Sándor* cipész; jegyző: *Filmák Vilmos* kisbirtokos; titkár: *Molnár József* rk. tanító; pénztárnok: *Mallár János* kisbirtokos; ellenőr: *Sarkadi Mihály* kisbirtokos; háznagy: *Kalennák György* zsellér és *Beregi István* községi altszű; könyvtáros: id. *Siket János* kisbirtokos; számvizsgáló bizottsági tag: *Husztai József* zsellér, *Szűcs János* és *Mallár Pál* kisbirtokos; választmányi tag: *Csizmán József*, *Ilku József*, *Svecz János* kisbirtokos, ifj. *Komny György*, *Tóth Sándor* és *M. Husztai János* zsellérek, *Oláh Mihály*, *N. Husztai György* és id. *Szabó István* napszamosok és *Zempléni Béla* asztalos.

Szekeres László dr. előadása Pápan

A pápai mezőgazdasági szakiskola ifjúsági gazdakörében *Szekeres László dr.* igazgató érdekes előadást tartott az *ifjabb gazdamezők feladatairól*. Az előadáson résztvevő *Kopperniczky István* igazgató vezetésével az egész tanári kar. A hallgatók közül az előadás végzetével többen hozzászóltak a felvetett kérdésekhez, fényesen igazolva reáértelmiségüket. A mezőgazdasági szakiskolából kikerülő *aranykalásos* gazdák *valóságos bölcseségei* a magyar mezőgazdaságnak, de belőlük kerülnek ki a falu jövő vezetői is, akik tudják azt, hogy csak az a gazda boldogulhat, aki tanul és aki plajbással a kezében számítani is tud.

Új gyümölcs-csomagoló előírások

A földmivelségi minisztérium most hagyta jóvá a *Kulcserekedelmi Hivatal* előterjesztésére a gyümölcs és szőlő csomagolására szolgáló *újdíjaknak és rekeszeknek módosításáról szóló előírásokat*. Ezeknek főcélja elsősorban az, hogy gyümölcsaink külső megjelenésében versenyfársaink újításával lépést tarthassunk. Az előírások arra törekvésnek, hogy csomagoló eszközeink mind külső csín, mind súly szempontjából a *külföldi fejlegyek* izlésének mindenben megfeleljenek. Eppen ezért pontosan tartalmazza az egyes csomagoló eszközök anyagát, méreteit, súlyát és a rájuk elhelyezendő cégszerű vagy hivatalos jelzéseket. A csomagoló eszközök előírásánál, ott, ahol az megfelel, elsősorban a hazai eredetűek lesznek kötelezővé és csak ott, ahol erre szükség mutatkozott, engedélyezik a külföldi anyagok használatát.

A Hangya pályázatot hirdet két gazdaifjú részére az olasz-magyar csereakcióra

A *Hangya* Központ a termelés előmozdítására különös gondot fordít és ezt segíti elő, amikor a *Falu-Gazdaszövetség* által rendezett *olasz-magyar gazdaifjú csereakcióval kapcsolatban két két gazdaifjút kiküld és ennek költségét vállalja*.

Jelentkezhet minden 17 évnél idősebb feldhethetlen előlévő, egészséges, jómagaviseletű, lehetőleg önálló gazdasággal bíró, vagy gazdasági szakiskolát végzett fiatalember, aki vagy maga szövetségi tag, vagy szülei azok.

A pályázatot a helybeli *Hangya-szövetség* után kell felküldeni a *Hangya Központ igazgatóságához legkésőbb április hó 15-ig*. A cserébe érkező olasz gazdaifjakat nem a jelentkezők szüleinél helyezik el, hanem

más körzetbe, tehát ez sem terheli a jelentkezők családját.

A *Hangya* Központ ezzel a pályázattal ismét fényes tanúbizonyságot adta annak, hogy a magyar falu érdekeit szívén viseli és igyekszik előbbrevinni a falusi fiatal gazdameződek nevelésének nagy feladatát.

A *Vasárnap* utján is felhívjuk szövetségi olvasóink figyelmét erre a fontos pályázatra azzal, hogy induljon meg a nemes verseny a *Hangya* pályadíjának elnyerése végett, amely lehetővé teszi, hogy két derék gazdaifjú Mussolini országának gazdasági, szociális és kulturális viszonyait megismerje.

A HANGYA valamennyi üzletágban hatalmas fejlődést ért el

A „*Hangya*” Szövetkezet március 24-én tartotta 40. évi rendes közgyűlését. *Bernát István dr.* titkos tanácsos elnökle mellett. A megjelentek üdvözlése után az elnök kegyeltes szavakkal méltatta a „*Hangya*” múlt évben elhunyt elnökének és első vezérigazgatójának; *Almási-Balogh Elemér*nek érdemeit, akinek emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg.

Wunscher Frigyer dr. alelnök-vezérigazgató előterjesztette az igazgatóság jelentését az 1938. üzletévről. A jelentés meglehetősen adozik a felszabadult felvidéki szövetkezetek nemzetmentő munkásságának, ismerteti a „*Hangya*” negyvenéves jubileuma alkalmából tartott nagyszabású kongresszus lefolyását és határozatait, majd megállapítja, hogy Magyarország gazdasági szervezete az elmúlt év politikai és gazdasági eseményeinek kihatásával szemben *bámulatra méltó ellentétlőképeséget tanúsított*, ami elsősorban a mezőgazdasági lakosság vásárlóképeségének fokozására irányuló gazdasági politika eredménye volt. A kormány ez-irányú programjának megvalósításánál, de különösen a mezőgazdasági termékek értékesítésének megszervezésénél, *őleg a szövetkezetek bevált szervezeteire támaszkodott*. Ez a szervezet a felszabadult felvidéki területek áruellátásának lebonyolításával, s e területeknek az ország gazdasági vérkeringésébe való bekapcsolása során felmerült problémák megoldásával kapcsolatban is bizonyosságot adta felkészültségének és teljesítőképességének.

A jelentés részletesen beszámol a „*Hangya*” kötelekhez tartozó szövetkezetek *Magyarországon* fejlődéséről. A szövetkezetek száma — a visszatért felvidéki szövetkezetek nélkül — 1938 végén 1489 volt. Az 1937. évi összesített mérleg tanúsága szerint, a szövetkezetek 1937-ben 103 millió 343.337 pengő értékű áru adtak el és 328.980.50 pengő tiszta felesleget értek el.

Emellett a tartalékalapok emelésére 546.874 pengő, vásárlási visszatérítésre pedig 625.758.73 pengő fordítottak.

A központ forgalma valamennyi üzletágban nagymértékben emelkedett. A szövetkezeteknek szállított áruk értéke 1938-ban 93.413.829 pengő volt, s az előző év 80.063.757 pengő forgalmát 22,93 százalékkal meghaladták. Ebből a saját termelőüzemekben előállított árukra, az előző évi

4.738.095 pengővel szemben, 7 millió 398.559 pengő csett. A „*Hangya*” kötelekében működő értékesítő szövetkezetek által forgalomba hozott mezőgazdasági termékek értéke 49 millió 652.175 pengő volt, ami az előző évi 30.592.374 pengős forgalommal szemben 62,30 százalékos emelkedést jelent.

A közgyűlés a jelentés egyhangúlag tudomásul vette és elhatározta, hogy a köteleki szövetkezetek részére folyósított 256.391.66 pengő vásárlási visszatérítésnek, az ingatlanok és berendezések értékesítési számlájának gyarapítására fordított 230 ezer 775,85 pengőnek, valamint 203.541.34 pengő kivevő adományoknak az üzleteredmény számlán történt elszámolása után mutatózó

445.122.53 pengő feleslegről a teljes befizetett, 1938. évi szelvényvel ellátott 8.766.400 pengő névértékű alapítványi üzletész 4 százalékos osztalékára 350.656 pengő, a tartalékalap növelésére 92.000 pengő fordít s a fennmaradó 2.466.53 pengő a jövő évi üzleteredmény számlájára viszi át.

Ügyancsak egyhangú lelkesedéssel választották meg az igazgatóság új tagjait *Bak József* kisgazdát, a balmagyjuvárosi szövetkezet elnökét, *Plósz István* kisgazdát, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara alelnökét, *Somssich Gyula* grófot, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatóját, *Gesztelyi-Nagy László* dr.-t, a Duna-Tiszaokói Mezőgazdasági Kamara igazgatóját és *Nuszer János* dr. valamint *Árkay Ferenc* dr. miniszteri osztályfőnököket, továbbá új felügyelőbizottsági tagul *Foglos Jánost*, a nagykovácsi szövetkezet ügyvezetőjét.

Gazdák is kaphatnak adómentes ásványolajat

A pénzügyminiszter 41097/1939. számú körrendeletével az adómentes ásványolaj beszerzésének és felhasználásának lehetőségét kiterjesztette a mezőgazdasági munka elvégzésére szolgáló, ásványolajüzemelésre berendezett *azokra a motorokra is, amelyek kizárólag a mezőgazdák által szövetkezetek vagy alkalmi egyesületek tartanak üzemben*. Kiköti azonban a rendelet, hogy az ilyes motor adómentes ásványolajjal kizárólag az elvégzett munkateljesítmény önköltségi árának felszámítása mellett csak a szövetkezetbe, vagy alkalmi egyesülésbe tomorult gazdák részére tartható üzemben.

A Pénzüntézet Központi Közgyűlése

A Pénzüntézet Központ március 23-án tartotta *Jakabb Oszkár* dr. titkos tanácsos, ny. pénzügyi államtitkár elnökle alatt XXII. rendes évi közgyűlést. A közgyűlésen a budapesti és vidéki pénzüntézetek kiküldöttjei nagy számban jelentek meg.

Napirend előtt *Jakabb Oszkár* dr. elnök behatóan ismertetette a Pénzüntézet Központ működését és azokat a feladatokat, amelyek működésének előtérben állanak, majd foglalkozott a hitel és hitelszervezet problémáival.

Az igazgatóság jelentését, amelyet *Pósch Gyula* dr. vezérigazgató terjesztett elő és amelyhez *Sárközy Jenő* dr. kormányfőtanácsos, a Kesz-keméti Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank elnöke, szolt hozzá, a közgyűlés tudomásul vette és megállapította az 1938. évi december 31-i mérleget, amely 1.554.583,13 pengő tiszta nyereséget eredményezett. A közgyűlés a pénzüntézet üzletészektől az alapszabályszerű maximális 6%-os osztalékot, a kincstári üzletészektől pedig 4%-os osztalékot állapított meg.

A közgyűlés az igazgatóság új tagjává *Csorbó Béla* dr. államtitkár és *Jansen Ferenc* dr., a Nyíregyházi Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóját, a választmány új tagjává *Bokor Ervin* dr.-t, az Osterreichische Creditanstalt-Wiener Bankverein magyarországi fióktelepének ügyvezető igazgatóját, *Lamotte Károly* dr.-t, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatóját; *Kuberts Sándor* dr., a Magyar-Olasz Bank adminisztrateur délégué-jét; *Demel Aladár* dr.-t, az Országos Földhitelintézet vezérigazgatóhelyettesét; *Jakabffy Károly* dr.-t, a m. kir. Postatakarékpénztár vezérigazgatóját; *Vitez Eötvös Lajos* dr., a Neptakarékpénztár Rt. Nagykánizsa ügyvezető-igazgatóját; *Harsányi Pál* dr., a Városi Takarékt és Hitelintézet Debrecen, vezérigazgatóját; *Legosa László* dr.-t, a Borsod-Miskolci Hitelbank ügyvezető-alelnökét; *Ortutay Gyulát*, a Szatmármegyei Gazdasági Bank Rt. Mátészalka, vezérigazgatóját; *Perhacs Imrét*, az Ipolyvári Takarékpénztár Rt. ügyvezető-igazgatóját; *Schubert Tódort*, a Léval Első Bank ügyvezető-igazgatóját; *Vitez Soos Gyulát*, a Vas megyei Mezőgazdasági Takarékpénztár Rt. Szombathely, ügyvezető-igazgatóját; a felügyelőbizottságba pedig új tagokként *Szabóffy Mátyást*, a Magyar Általános Hitelbank osztályigazgatóját; *Zakariás Istvánt*, az Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztár Makó, vezérigazgatóját választotta meg.

Dohánytermelő területeink nagymértékben megnövekedett

A Dohánytermelők Országos Egyesülete március 27-én tartotta közgyűlést, amelyen *Bethlen Pál* gróf elnök elmondotta, hogy a pénzügyminiszter honoratla az egyesület kívánosságát és a kerti dohányok árát 10 százalékkal, a nagylevelűeket pedig 5 százalékkal felemelte. Bevallották 195.000 mázsa dohányt, amelyért közel 9 milliót fizettek ki. A Felvidék egy részének az anyaországhoz való visszacsatolása dohánytermelésünk szempontjából azt jelentette, hogy a felvidéki 13.500 holddal együtt a dohányföldek nagysága 38.000 holdra emelkedett.

A dohánytermelő területeknek nagymértékű megnövekedése súlyos helyzetet teremtett, mert amíg az ország lakossága 12 százalékkal emelkedett, addig a dohánytermelő területünk 57 százalékkal lett nagyobb. A dohányjövők tovább adja a kedvezményeket, a kerti dohány termelésére való áttérés céljára és a nagylevelű dohány termelésére. A jövők engedélyezte a termelőknek a holdankénti 50—60 pengős előleget. Az elnöki beszámoló után a több hozzászólás hangzott el.

Háromszáz kubikos indult el a világhírnév visszahódítására

Hétfőn, március 27-én este utazott el Budapestről Németországba az a háromszázfőnyi — csongrádi és békési kubikosokból álló — munkáscsapat, amelyet a németek próba-csapatként szerződtek az idén meggyőződést szerződéssel arról, hogy megfelel-e meg a világhírnek a mai kubikos-nemzedék, melynek apái a béke éveiben bejárták az egész világot és mindentől becsületet szereztek a magyar névnek.

A Budapestén átutazó munkáscsoportot ünnepies külsőségek között búcsúztatták a Keleti-pályaudvaron.

A megható kis ünnepségen megjelent vitéz dr. Bonczos Miklós belügyi államtitkár is,

akir mint az egyik legnagyobb kubikos-vármegye: Csongrád vármegye szociális érzésű főispánja, a múlt esztendőben meg is látogatta a németországi munkásokat. Kitoro lelkesedéssel és hálás szeretettel fogadták a nagy utra induló munkások régi jóakaróit. Megjelent ezenkívül Teolgyes István dr., m. kir. gazdasági tanácsos, az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda vezetője; Baits József dr., a Községi Élelmiszerüzem vezérigazgatója; a német munkügyi hivatal kiküldöttjei és mások.

Amikor a munkások különkocsijai a pályaudvarra befutottak, a kubikosok — valamennyien a Nemzeti Munkaközpont fegyelmzett tagjai — hosszú sorok között fel a perronon. Bonczos Miklós dr., államtitkár minden munkásnak egy-egy szeretetsomagot nyújtott át, amelyet megilletődött vettek át a munkások.

A nemzetiszínű szalaggal átkötött csomagok mindegyikében fel-fel kiló kitünőségű kolbász és egy-egy fehér cipő volt.

Az utazó kocsijai közben az államtitkár csaknem minden kubikkal, akik közül sokat névről is felismert, váltott néhány meleg szót, majd rövid, de őszinte szeretettől áthatott beszédet intézett a munkásokhoz. Arra intette őket, hogy miként apáik, ők is feleljenek meg a hozzájuk fűzött várakozásoknak. Figyelmeztette őket, hogy az idegenben nem Kiss Péter, vagy Nagy János munkáját fogják ócsárolni, hanem azt fogják mondani, — ha erre ok adódik — hogy a magyar munkások nem dolgoztak rendesen. Rámutatott arra, hogy a derekasan elvégzett munka nyomán nemcsak a maguk során javíthatnak, de biztosíthatják a jövőben maguknak is és sok munkástársuknak is a külföldi munkaalkalmat. Különösen a szívukre kötötte az idegenbe indulóknak, hogy mindenkor maradjanak meg jó magyaroknak, akik büszkék arra, hogy ennek a kis országnak a fiai. Figyelmeztette mindenkit arra is, hogy kerüljék el a nezeteltéréseket, civódásokat, ha pedig mégis előfordulnának nézeteltérések, azokat intézzék el maguk között. Legyenek jókedvűek, ne feledkezzenek el a magyar dalról, nótáról és főként véssé mindenki azt a tudatára, hogy a németek a magyar embert olyannak szeretik, amilyenre ezer esztendő alatt kiformalódott.

Tehát mindenki legyen büszke magyar voltára, magyar becsülettel végzett munkájára, dalaira, táncaira.

Végül takarékosra, egymás iránti szeretetre és a haza iránti hűségre intette a meghatót munkáscsoportot, amely szünni nem akaró, lelkes eljénzéssel köszöntö meg az államtitkár szívből jövő, közvetlen szavait.

Csorbá Ferenc mindszenti kubikos állott ezután a munkások élére és formás kis beszédben köszöntö meg a szeretetsomagokat, az államtitkár intelmét és megfogadta, hogy a békési és csongrádi kubikosok mindenkor becsülettel fogják helyüket megállani.

Teolgyes István dr., m. kir. gazdasági tanácsos fejezte ki ezután azt a reményét, hogy miként a tíz évvel ezelőtt elsősorban Németországba vitt mezőgazdasági munkások, akik közül belülről ugyancsak háromszáz-an voltak, olyan fényesen állottak meg a helyüket, hogy ma már 12.000 mezőgaz-

dasági munkást vitetnek ki a németek.

ugy a kubikosok is megfognak felelni a hozzájuk fűzött várakozásoknak

és azoknak a dicsőre kijelentéseknek, amelyek az elmúlt évben a kubikosokról akkori főispánjuk, a mostani belügyi államtitkár Németországban tett.

Teolgyes István dr. szavait lelkes éljénzés követte; végül az államtitkár még arra kérte az idősebbeket, hogy vigyázzanak a fiatalokra.

Megilletődött, de lelkes szívvel énekelte el ezután a csoport a magyar nép imádságát, a Himnuszt, majd az államtitkár és kísérete, Isten áldását kérve a munkásokra és vállalkozásukra, elhagyta a pályaudvart.

A különvonat éjféljében indult el a Keleti-pályaudvarról.

Itt említjük meg, hogy a 302 főnyi munkáscsoport két részre osztottan, egy braunschweigi csatornaépítkezésénél fog dolgozni. Ezt az akciót a most Németországba mezőgazdasági munkára induló munkásoktól függetlenül bonyolították le. (—ss—ly.)

Németországban járt munkástevéreinkhez!

Elindult az első mezőgazdasági munkáscsoport Németországba

Közel 300 mezőgazdasági munkás utazott el március 29-én, szerdán este különvonaton Békésmegyeből Németországba. A munkások gyülekezőhelye Békéscsaba volt, onnan Budapest érintésével Hegyeshalmon át hagyták el a magyar határt.

A többi különvonatok rövid időközben követik egymást és néhány

Tudnivalók a pénzküldésről

A kubikos munkások keresetükből az egész idő alatt, vagyis december 15-ig, összesen 600 márkát küldhetnek haza. A mezőgazdasági munkások pedig 400 márkát. Hogy az előbb említett összegeket milyen részletekben engedik a németek hazaküldeni,

hétven belül a szerződötett munkások valamennyien beosztási helyükön lesznek.

Az indulás idejéről és hogy honnan indul a különvonat, a községi előjáróság értesíti az érdekelteket. Várja tehát be nyugodtan mindenki az előjáróság értesítését.

azt a munkaadók fogják közölni a munkáscsapatokkal.

Borítékban senkise küldjön haza bankjegyet, mert itthon azt nem lehet beváltani és egyébként is büntendő cselekmény.

ÜZENETEK

Szaka János, Visznek: Kérésüket illetékes helyre juttattuk. Egyébként azt ajánljuk Önöknek, hogy a szerződöttes alkalmával a német kiküldöttnek adják elő kérésüket. — Márcz Mihály, Ráckeve: A kérdézet német gazdasági felügyelő nem volt ezidén Magyarországon. Legyen nyugodt azonban, ha a német munkaadója meg volt Önnel elégedve, úgy bizonyára az idén is kérni fogja és akkor szerződötetni fogják. Írásban is fordulhat a vármegyei gazdasági felügyelő urhoz kérésével. — Baráth József, Szakony: Amennyiben a német kiküldötték szerződötetni fogják és német munkaadója az idén is kérte Önöket, úgy semmi akadály, hogy kimenjenek. Pénzreklamálási levélüket illetékes helyre juttattuk. — Vass Sándor, Bessenyőtelek: Levélüket Németországba küldöttük el, intézés végett. — Végh Kulla János, Pétervársára: Levélüket Németországba küldöttük illetékes elintézés végett.

Décsi Sándor, Apc: Már régebben elküldöttük Németországba levelet, most megsürgetjük annak elintézését. — Kovács Mária, Emöd: Leghelyesebb, ha a gazdasági felügyelőséghez fordul, ott pontosan megmondják, hogy mikor jönnek a német kiküldötték. Amennyiben volt munkaadója ismét kérni fogja Önt és a német kiküldötték szerződötetik, úgy természetesen az idén ismét ki-mehetnek. Kérésüket illetékes helyre juttattuk. — Horváth István, Tornyiszentmiklós: Előbbi üzenetünk Önnek is szól. — Kardos Imre, Pusztatölak: Illetékes helyről azt az értesítést kaptuk, hogy munkaadója még a mai napig nem küldötte meg a reklámát 10 márkát. Legyen megnyugodva, senkitől kétszeri levonást nem eszközöltek. Kérésüket illetékes helyre juttattuk. — Pudekka József, Kőszeg: Az OKH-hoz eddig csak 50 Rm érkezett, a hiányzó összegről szóló reklámát Németországba küldöttük.

URÁNIAZÖLD

tiszta kalciumarzenit

Uránia - mérszarzén

tiszta kalciumarzenit

mezőgazdaságban, szőlőben és gyümölcsben minden rágórovarkártevő elleni védekezésnél kitünően bevált

permetezőszerek

Ismertetővel és felvilágosítással szolgál:

BIERMANN PÁL

Budapest, V., Légrady Károly-utca 9.

A Hazai Bank mérlege

Március hó 21-én tartotta mérlegmegállapító ülést Szécs; Pál m. kir. kincstári főtanácsos, elnök vezetésével a Hazai Bank igazgatósága, amely igen kedvező képet nyújtott az intézet multesztendei üzlet-eredményéről. Ez az üzleteredmény amellet szól, hogy a Hazai Bank vezetősége az elmúlt évben is hivatásos magaslaton állt — és a nehéz viszonyok ellenére is új hitelek folyósításával állott az ipar és kereskedelem rendelkezésére. A bank változatlanul megőrizte és biztosította mobilitását, aminek legjobb bizonyítéka, hogy a korábban engedélyezett hitelek mind visszafizetésre kerültek.

A mérleg az előző évben kimutatott 631.763.46 P nyereséggel szemben 362.488.56 P nyereséggel zárult. A csökkenés a közérdeku célokra fordított összegek és a közterhek számottevő emelkedésével kapcsolatos. Az igazgatóság elhatározta, hogy március 31-én tartandó közgyűlés elé oly javaslatot fog terjeszteni, amely szerint az alapszabályszerű levonások és a tartalékalap, a nyugdíjpenztár, valamint ingatlanok értékcsökkenési tartalékának megfelelő javadalmazására fordított összegek levonása után a nyereségből részvényenként 1.20 pengő (az előző évben 1.50 pengő) osztalék fizetessék és 116.844.98 P az 1939. üzletév számlájára vitessék elő. Az igazgatóság az osztalék mérsékelt csökkentését a bank változatlanul kedvező helyzetének további megerősödése érdekében javasolja.

A bank beruházási hozzájárulása a tőketartalék terhére rovatván le, a már teljesített befizetések után fennmaradó 2.720.800 P „Beruházási hozzájárulás függő számlán” nyert kimutatást.

Elkészült a 30 kilométeres lispei olajvezeték. Most készült el az a 30 kilométeres vezeték, amelyen a lispei olaj a telepről az újnéppusztai állomásra, az annak közelében épült három hatalmas tartályba és onnét a vasúti kocsiba ömlik. Megtartották már a próbayomást is, elkészült az újnépi állomás megfelelő kibővítése s ezentúl már a lispei gáz világítja az újnépi állomást. A csővezeték rövidesen elindul a lispei olaj továbbítására.

Minden gazda használjon korszerű csávázószert! Ilyen az **ABAVIT** higanyos por- és nedvescsávázó szer!

Kartelen kívül, mérsékelt áron szállítja Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bpest, V., Alkotmány-u. 26. Tel.: 111-236, 127-386. Kirendeltségei: Debrecen, Győr, Lepsény, Szolnok, Szombathely, Nyíregyháza.

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

VETŐ-MUNKA ÁPRILIS HAVÁBAN

Április első felében vessük el a kenderét, különösen a nemesített, magasnovésű fajtát. Ennek ugyanis hosszabb a tenészedje, mint a régi, alacsonyabbnovésű kenderé. Ez utóbbit kigazdaíknak csak májusban szokták elvetni. Ennek a késői vetésnek lett a következménye, hogy főfejlődése a száraz időszakra esett, miert is igen alacsony maradt. A kenderet általában feltek a májusi fagyoktól, pedig 1935-ben, mikor a május eleji erős fagy sok más növényt teljesen elpusztított, csodálatosképpen a kenderetéseken semmi kárt nem okozott. Egyébiránt kenderrel egy-egy gazda általában nem vet be olyan nagy területet, hogy az esetleges fagykár, a vetőmag értékét számítva, nagy kárt okozna, viszont a korai vetéssel több éven keresztül elért terméstöbbet a gazdálkodás jövedelmességét lényegesen javítja.

A babot is korábban, április második felében vessük el. Igaz ugyan, hogy a bab a faggal szemben ropogtalanul érzékeny. De ha öt év alatt egyszer-kétszer elfagy a korán vetett babunk, a másik 3—4 évben a korai vetés többlet-termése bőségesen megtéríti az elagyott vetés második vetésének vetőmagszükségletét. Természetesen helyes lesz a vetőmagból egy részt visszatarítani arra az esetre, ha az első vetés elfagy s így pótvetére lesz szükség.

Melegebb vidékeken már április első felében, más helyeken április második felében a kukoricát is el kell vetni. Az április utolsó napjaira maradt kukoricavetés igen hiányos és gyenge fejlődésű lesz, ha nem kap májusban és júniusban elég esőt. Pedig erre — sajnos — nem nagyon számíthatunk.

Április elején megkezdhető a kőzép- és későérésű burgonyák ültetése is. Fontos, hogy az ültetésre kerülő gumók egészségesek és fajtatiszták legyenek, mert beteg és fajtatlán gumók után kevés a termés és még e keveset is nehéz lesz értékesíteni.

A tavaszi árpa áprilisi vetése már elkésztett. Az áprilisi vetésű árpából nem várhatunk jó termést, mert ha zölden kerül bele a rekkendő hószébe, nem képesek rendszeresen megelni a szemek. A zab inkább tūri a későbbi vetést. A répának is megfelelő vetési ideje a március, mert ezzel némileg csökkenthetjük a várható rovarkárokat. Ha arról már lekéstünk, siessünk pótolni. Ekkor a vetőmagmennyiséget emeljük 10—15%-kal, mert így inkább van kilátásunk arra, hogy a kellő számú növényegyet megmaradjon.

Ha márciusról elmaradt a len, vetése, ez sem kecs egetet sikerrel áprilisi vetés esetén, mert a bolhakarókat nehezebben heveri ki a késői lenvetés.

A lucernából feltétlenül államilag glomzárolt fehérbárcs vetőmagot használjunk. A lucernát védőnövény nélkül tanácsos vetni.

A LUCERNA VETÉSE ÉS ÁPOLÁSA

Ha azt akarjuk, hogy a lucernás jól megerősödjön és éveken keresztül kiadós kaszálásokat adjon, akkor talajának meg kell adni a szükséges tápanyagmennyiséget. Ezt megadjuk egyrészt istállótrágyázással, másrészt műtrágyákkal. Az istállótrágyát azonban nem közvetlenül a lucerna alá, hanem előveteménye alá szoktuk adni. Ez az elővetemény kapásnövény (pl. kukorica) legyen. A kapásnövény eltűri, sőt jól kihasználja a frisse istállótrágyát, melynek

hatásából kellő mértékben jut még a kukorica után vetendő lucernának is. A kukorica, mint kapásnövény, irtja a gyomot. Már pedig a lucerna csak gyommentes talajon tud megerősödni; a gyomok a fiatal lucernát elnyomják. Ha közvetlen a lucerna alá adnók az istállótrágyát, annak veszélyét is fokoznánk, hogy a lucerna fiatal korában a gyomokkal megbirkózni nem tud, mert hiszen tapasztalati tény, hogy az istállótrágya legjobbszor sok gyommagot is visz a szántóföldre.

A műtrágyák közül meghálálja a lucerna a szuperfoszfátot és a kálsót. Az előbbiből legjobb 200 kg, az utóbbiból 100 kg-ot bevinni a talajba. A műtrágyákat a vetés előtt szórjuk s a vetést megelőző szántás (összel) vagy fogasolás (tavasszal) után keverjük a talajrögök közé. A jelzett műtrágyamennyiség ugyan nem kevés pénzbe kerül, de gondoljunk arra, hogy ezzel talán évekre, megnyújtjuk lucernánk termőképességét s évente talán 1—2 kaszással nagyobb lesz a terméshozam.

A lucernát mindig egymagában és ne védőnövényvel vessük. A védőnövény megakadályozza a fiatal palánták megerősödését s így megtörténik, hogy aszályos éveken a védőnövényes lucerna kiszű, míg az egymagában vetett erőteljesen növekedik s tekintélyes hozamot biztosít már az első vetési évben.

A tavaszi lucernavetés sikere biztosabb, de azzal a feltétellel, hogy a mag március végén vagy április elején a földre kerül. Így a nyári szárazság a vetés jól megerősödik. A fagyoktól való félelmünkben ne halasszuk a tavaszi vetést májusra, mert akkor már nem tud a nyári szárazsággal kellőképpen kifejlődni. Az őszi lucernavetés ideje augusztus vége és szeptember eleje. Ha a talajban ilyenkor elég nedvesség van, akkor a télj megerősödik a lucerna, jól áttelel és a következő évben teljes termést adhat. De ennek feltétele, hogy ősszel jól legyen az időjárás és elég nedves a talaj.

A lucernát a vetést követő években minden tavasszal alaposan meg kell fogasolni, azaz a talaj felületét porhanyóvá tenni. De ezt ne halasszuk addigra, mikor már erős hajtásai vannak, mert akkor többet ártunk, mint használunk. Az első fogasolást tehát március második felében adjuk meg, mikor a lucerna hajtásrügyei még nyugvó állapotban vannak. A kaszálások közt is csak akkor lesz jó hatású a fogasolás, ha a lucerna hajtásai még kicsinyek, sőt még jobb, ha még ki se bujtak.

TAPASZTALATOK A SZÁJ-ÉS KÖRÖMFÁJAST ILLE-TŐLEG

A száj- és körömfájás ragály- anyaga legsűrűbben a hólyagok falában és nyirkában van meg. Ezért a nyállal szennyezett tárgyak, anyagok és eszközök, valamint élőlények terjesztik a fertőzést. Főterjesztője a fertőzésnek ilyen értelemben az ember. Minthogy azonban a betegség kezdetén a vérben keringő ragály- anyagot bizonyos műtrágyák, így a tej- mirigy is kiválasztják, a tej is tartalmazza a fertőző anyagot és így nemcsak a tej, hanem bizonyos tej- termékek is közvetíthetik a fertőzést.

A fertőzött tárgyak leforrása vagy — amennyiben ezek folyadékok — felforrása azonnal megfosztja őket ragályozó képességüktől. A tej is elveszti fertőző képességét percek alatt, ha legalább 85 fokra melegítjük fel. A trágya érése közben képződő meleg is elégséges ahhoz, hogy a trágyában levő ragályanyag 4 napon belül megsemmisüljön. Beszáradt állapotban azonban a ragályanyag hónapokig megtartja kórokozó voltát. Így pl. marhaszörre rászáradt ragály- anyag 4 hétig, szénához tapadt 15—20 hétig megtartja fertőző voltát.

A száj- és körömfájás kiállása nyomán tartós védettség (immunitás) szokott kifejlődni. Ez a védettség azonban nem minden újabb fertőzéssel szemben érvényesül. A száj- és körömfájás, ragályanyaga ugyanis nem egységes, hanem különböző, megpedig háromnál több típusban (változatban) fordul elő, melyek csak saját magukkal szemben idéznek elő védettséget. E típusokat O, A és C betűkkel jelölik a szakemberek. Ha tehát egy állat az O típusú betegséget esett át, akkor nem nyer immunitást az A és C típusú szájfájással szemben, hanem ezekkel fertőződve újabb megbetegedhetik, sőt nemfolykó súlyosabb alakban, mint első ízben.

A betegség elleni védekezés egyik fontos eszköze a *vérsavókezelés*. Ezt a betegségtől kigyógyult állatok véréből állítják elő. A vérsavó nem akadályozza meg az állat megbetegedését, hanem felnyitja az állat immunizációját. Hatása azonban csak 1 hétig tart. Ha ennél időn belül az állat nem fertőződik, akkor a vérsavókezelés felesleges volt és amennyiben a fertőződés veszélye még fennforog, hétről-hétre kellene ojtani. Ehelyett leghelyesebb a fertőzés veszélyének kitett állatot a vérsavóval beoltani, mielőtt még természetes úton fertőződött, s egyúttal 24 órával a vérsavós befecskendezése után mesterségesen is fertőzni.

A ZÖLDTAKARMÁNYOZÁS KEZDETÉN

A tavasz elkezdésével az istállóba beszoport állatok új élet előtt állanak. Már sóvárogva várják a zöldtakarmányt, hogy annak vitaminban, csonkítő anyagokban gazdag és izletes táplálóanyagaival felfrissítsék az istállóban megviselt szervezetüket.

A zöldtakarmányozásra kellő átmennettel térjünk át, mert különben jelentős tápanyagot kell arra fordítanunk, hogy a gyomorrontás miatt lefogott állataink feljavuljanak. Ez pedig egy kis elővigyázattal könnyen elkerülhető. A zöldtakarmányt csak fokozatosan adagoljuk! Állataink téli takarmányába nap-nap után több zölet keverünk, míg azután legalább kétheti átmennettel, simán át nem térhetünk a teljes zöldtakarmányozásra.

Legelőre is csak akkor hajtsuk állatainkat, ha már hozzászoktattuk őket a zöldtakarmányhoz. Az első héten, a kihajtás előtt és után ettessünk szénát vagy szalmát. Csak haramt szállás után legeltesünk!

A főváros és a baromfi- vizsgálati díjak

A főváros szabályrendeletben kívánja lefektetni a közfogyasztásra kerülő levágott baromfi megvizsgálását. A főváros huszvizsgálati díjakat akar szedni és pedig a tyukféle után 4 fillért, kacsá után 6 fillért és a

liba, valamint a pulyka után 12 fillért. Ezeket a költségeket tetemesen fogják emelni a baromfikereskedőnek a huszvizsgálattal kapcsolatban felmerülő egyéb költségek, amelyek a vizsgálati díjakkal együtt meg fogják haladni a főváros által eddig is fizetett és a baromfira alkalmazott *ki-forgasztási adókat*. Végeredményben mindez tetemesen megrágtja a baromfit, ami a belföldi fogyasztás és a termelői rovására megy. Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* ezért tiltakozik a főváros tervezett szabályrendelete ellen és azzal a kéréssel fordult a földművelésügyi miniszterhez, hogy a rendelet életbe lépésének határidejét függessze fel bizonytalan időre és adjon módot arra, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletek megtehessek észrevételeiket.

Kiterjesztik az intervenció sáv- sávásokat a sovány sertésekre is

Jelentették, hogy a kormány a beállítani való sovány marha, főleg az eladhatatlan tinók további árzuhanásának megakadályozása és értékesítésének előmozdítása érdekében *másfél millió pengős keretben az egész ország területére szőlőn intervenció sávásokat rendelt el*. Az *Álsódnántúli Mezőgazdasági Kamara* (Kaposvár) most azzal az előterjesztéssel fordult a Külkerekedelmi Hivatalhoz, hogy az *intervenció sávásokat kiterjessék ki a beállítani való sovány sertésekre is*. A Külkerekedelmi Hivatal ez ügyben folytatott tárgyalásainak eredményeképp felhatalmazást nyert arra, hogy *olyan vásárok, vagy nagyobb piacok keretén belül vásároltassa fel a sovány sertéseket, amelyekre főleg nagy mennyiségű kigazdálalték kerülnek felhajtásra*.

Milyen lesz a gazda pénzbevétele?

A Magyar Gazdaságkutató Intézet február végén lezárt jelentése részletesen beszámol a mezőgazdaság helyzetéről is.

A mezőgazdaság pénzbevétele az 1938—1939. gazdasági év első felében a várakozásnak megfelelően 16 százalékkal nagyobb volt, mint az előző esztendőben.

A buzaárak — hála a magas árminimumnak — kedvezőek voltak. Az állattartás helyzete ezzel szemben kedvezőtlenül alakult, egyrészt az exportlehetőségek rosszabbodása, másrészt annak következtében, hogy a belföldi magas gabonaárak a takarmányárak emelkedéséhez vezettek.

A buza árminimalizálása következtében a termésfelesleg túlnyomó része már az ősz folyamán piacra került, a gazdasági év második felében tehát a pénzbevételeknek nagyobb hányada fog az állattartásból származni, mint az első felében. És mert az állatok visszastek,

lehetőséges, hogy a mezőgazdaság pénzbevétele a gazdasági év második felében csökkenni fog.

A mezőgazdasági termékek és élőállatok általános árszínvonala a jelentési időszakban — október vége és január vége között — 3 százalékkal csökkent. A buza ára változatlan maradt, de a rozs és az árpa 5—10 százalékkal olcsóbbodott. A hizott marha és sertés ára is 5—6 százalékkal csökkent. A tengeri és burgonya viszont megrágt; különösen a burgonya áremelkedése jelentős: 25 százalékos.

A mezőgazdaság helyzetét az üzemanyagok árhanyatlása kedvezően befolyásolta.

NITROGÉN nélkül nincs növényi élet!

Kérjen díjtalan, szakszert felvilágosítást: **PÉTINITROGÉN Műtrágyagyár r. i.** Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám.

Kénsavas ammóniák 20.5% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.

Péti só 17% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.

Mészsalétrom 15.5% N salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.

Lerakatok az ország minden részében.

KIS VASÁRNAP

Ápró versek

TAVASZI KÖSZÖNTŐ

Köszöntelek, kedves tavasz,
Csakhog' itt vagy, újra itt
S szeretettel hozzánk hoztad
Kedves ajándékaid!

Köszöntöm a buzaföldet,
A vetést, a friss rögöt
S a pacsirtát, ki messziről
Újra hozzánk költözött.

Köszöntöm a kék ibolyát,
Az aranyó szép Napot
És köszöntöm a jó lestant,
Ki nekünk tavaszt adott!

MÓRA LÁSZLÓ

KLÁRIKA

Tavaly még az óvodába
Járt a szomszéd Klárikája.
Mesét mondott, gyöngyöt fűzött,
Homokvárba zászlót tűzött.
Ma meg már a padok között
Tanulja a négyezer ötöt.
Rajzol babát, ír betűket,
Mint egy tudós úgy betűzget.
Hogyha kérdik, felel szépen.
Jól áll a toll kis kezében.
Nincs párja az iskolában,
Boldog is az anyuskája!

MÓRA LÁSZLÓ

AZ ARANYPÓK
IRTA: MÓRA LÁSZLÓ

(Első közlemény.)

Volt régesrég egy óriási kerek erdő. Annyi gombát még nem látott a világ, mint amennyi abban termett. Nem is hívták másképpen, mint Gombás-erdőnek. A közeli falvakból, városokból, de talán még a világ végéről is jártak ebbe az erdőbe gombát szedni. Ki puttonnyal, ki kosárral, ki meg zsákkal. Ugy meglepték néha a szegény erdőt a gombakeresők, hogy csak egy nyögött belé.

Történt egyszer, hogy az egyik gombászadó öreg anyóka nekiment egy pókhálónak. Nem vette észre a két fa között kifeszített hálót s éppen az arcát, szemét, száját csiklandozta meg a haszontalan pókhálóska.

Az anyóka tüstént letörölte arcáról a finom fonalakat. Akkor lett aztán nagy csodálkozása. A tenyerére aranyos finom szálcáskák tapadtak. Sok-sok finom szálcáskák. Olyan finom, mint a tündérek haja s olyan csillogó, mint a napsugár.

Ennek az esetnek hamarosan csodájára jártak. Sokan abba hagyták a gombászadést, korulütvették a szegény asszonyt, s azon tanácskoztak, tünődtek, hogyan kerülhetett oda az arany-pókháló.

Mindenki nekifogott a keresésnek. Másnap már hárman is találtak arany-pókhálót. Ettől kezdve kezdett csak igazán nyogni a Gombás-erdő. Több lett benne az ember, mint a fa. Már nem is a gombát kutatták a puttonnyos, kosaras emberek, hanem arany-pókhálókat keresgéltek a bokrokban, a fák derekai között kifeszítve.

Elt akkoriban Meseország egyik városában egy ember, aki híres volt a zsugoriságáról, kapzsiságáról. Magának szerette volna tudni a világ minden kincsét s nem adott volna belőle még tulajdon édesapjának se.

Ez a vén zsugori is hírt vette a Gombás-erdő arany-pókhálóinak. Nem szólt senkinek s egy szép napon kezébe vette bogárvadászó hálóját meg a messzelátó-csővét, belakoltatta lakása minden ajtaját s ment egyenesen a nagy erdőig.

— Csak kergessétek ti az arany-pókhálókat — gondolta magában, — majd én meg elcigipem az arany-pókot,

aki ezeket a remek szép hálókat költögeti. Aztán ugyan üthetik a nyomát az aranyzálnak!

Járta az erdőt egy hétig. Vizsgál-gatta nagyítójával a fűvet, bokrot, fátörzset hónapokig kitarással, szorgalommal.

A századik nap hajnalán végre sikerült neki csakugyan megfogni az arany-pókot. Éppen egy csillogó szép hálót fogatott valamelyik barlangnak fekete szája elé.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

1. Az eleje far, a hátulja kas — mi az?
2. Aki csinálja, nincs rá szüksége. Akinek csinálják, nem tudja.
3. Toronynál magasabb, nádnál vékonyabb. Mi az?

(Megfejtés: 1. Farkas, 2. Kaporos, 3. Rög.)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KÁNYA TERÉZIA

Magyar kézimunkákat
a szlovenszki Magyar Házakba!

Megható az a hűség, amellyel a felszabadított Ruszínföld lakossága örözte a husz év előtti élet magyar emlékeit és hagyományait. Egyszerű erdőörök, favágók, utkaparók odahaza tanítgatták titokban gyermekeiket a magyar szóra s ha törve is, de csaknem mindegyik beszél magyarul. S bizony-bizony fátyolos lesz a szemünk, mikor látjuk, halljuk, hogy a visszacsatolt Felvidék gyermekei, akik a husz év elnyomatás alatt csehszlovák iskolába jártak, valamenynyen tudták a magyar Himnuszot. Hiszekegyet és vágyó szeretettel várták a felszabadulást minden történelmi hamisítás és hivatalos erőszak ellenére is. Gumibot és csendőrszuronynál hatalmasabb volt az édesanya szava, aki magyarul tanította imádkozni gyermekét és fogékony jelkébe beleoltotta a magyar hazáérti szeretetet.

Most, amikor a Gondviselés kegyelméből boldog örömmel ölelhetjük körülünk sokat szenvedett, megtért testvéreinket, ne feledkezzünk meg azokról, akik a határon túlról küldik felénk vágyó önjajkait. A szlovenszki magyarság vezére, Eszterházy

Husvétii előkészületek

Asszonyoknak, leányoknak, gyermekeknek egyaránt megvan a gondjuk, dolgozgatnak husvét szent ünnepe előtt. A házat kitakarítani, frissen kimeszteni, ünnepi ruhákat rendbetenni, sütnifőzni, ez az asszonyép munkája, a gyermekek pedig nagy buzgalommal foglalkozkodnak ilyenkor a husvétii tojások festésével, díszítésével.

A husvétii tojást pirosra, kékre, zöldre szokás festeni növényi eredetű festékekkel, hogy étkezésre azért alkalmas legyen. Akiben egy kis kézügyesség van, nem is elégzik meg az egyszerű pingálással, hanem igyekezik a tojásokat különféle mintákkal feldíszíteni. Ezeket legszebben úgy készíthetjük el, hogy a tojásra rárajzoljuk a mintát, magyaros motívumokból összeállított koszorukat, leveleket, vagy apró kis kacsákat, galambokat, gyermekfejet, nyuszit, harkabot, írógot, — kinek mihez van lehetősége, kedve — aztán forró méhviaszokkal finom csattal átfestjük a megajazolt vonalakat. Ha utána hideg festékekbe mártjuk a tojást, a viaszkal bevont részeket a festék nem vonja be s a minta fehéren kiválk. Amikor aztán megszáradt, akkor vigyázva je lehet kaparni róla a viaszot. De lehet a már megfestett tojásra is mintát karcolni csontú, vékony kötötti segítségével, csak persze ha nem sikerül, itt a rajzon javítani nem igen lehet.

— Ahol kigyermek van, nagy örömet

János gróf, nemes lelkéből fakadt a gondolat, hogy építsünk Magyar Házakat Szlovákiában mindenütt, ahol magyarok nagyobb számmal élnek. Gazdagok és szegények egymással vetekedve ajánlják fel pengőiket, filléreiket, kis diákok teszik félre uzsonnapénzüket, hogy a magyar házakhoz egy-egy téglát ők is lerakhassanak. S a ház épül, falai emelkednek feltartóztatatlannul, hogy lelki menedéket nyújtsanak ezer és ezer honfitársunknak, meghitt otthona legyen a magyar szónok, dalnok, együvértartóznak. Férfierő építi fel, de lakályossá csak asszonykéz teheti.

Magyar asszonyok, leányok, hozzátok el tarka szóteseiteket, virággal hímestitőiteket, lehetőleg csipkéteket, hozzátok el a legjobban szívetekhez nőtt kézimunkákat és ékecsüket felvük árván maradt véreink öröhelyeit! Hogy lássák, nincsenek elhagyatva, egyedül s valahány szor átlik a Magyar Ház küszöbét, ott messze, a kék hegyeken, zúgó fenyveseken túl is érezzék a magyar róna felüljük áramló meleg szeretetét, ragaszkodását és visszavárá bizakodását!

okozhattunk vele, ha kis kosárban a kertben, udvarban elrejtjük a festett tojásokat s úgy vezettjük a gyermekeket, hogy ők maga bukkanjon rá. Raffiából, kukoricalevélből mi magunk is készíthetünk ilyen „nyuszi-kosarat”, zöldlevéllel, vagy ha nincs, színes gyaluforgáccsal metélre vagdalt zöld selyempapírral kibéleljük és úgy rakjuk bele a festett tojásokat.

A piros tojás mellé locsolkodáskor legtöbb helyen virágot is kapnak a legények. Idén mostoha volt hozzánk a tavasz, nem igen lesz még más virág, mint hóvirág, ibolya, ugyan-csak ügyeskednie kell hát a leányoknak, hogy mindenkinek jusson néhány szál belőle, az az egy „igazi” pedig egész csokorralvaló kaphasson!

Magyar konyha

Májagsombóc-leves. 28 dekagramm borjumarját finomra vágunk, szítán áttörjük, aztán vöröshagymát, kevés petrezselyemzöldjét és majoránát igen finomra vágva, zsirban megpárolunk. Három tejből áztatott, de kinyomott zsemlyét a májjal jól összekeverünk, három egész tojást és kevés zsemlyemorzstát, sót, borsot adunk bele, gombóckákká formáljuk és kifőzzük a huslevesben.

Bárány töltve. A bárány szügyét, amelyet előbb langyos vízben jól kiáztatunk, felső bőrtől elválasztjuk kézzel, hogy a töltésnek helye legyen. Akkor elkészítjük a töltéket: két áztatott és kinyomott zsemlyét szítán

áttörünk, finomra vágott petrezselymet zsiron-megpárolunk és három tojás sárgájával, sóval, borssal, kevés safránnyal elkeverjük és megöltjük vele a bárány szügyét. A végét bevarrjuk, hogy a tölték ki ne hullék belőle és szép pirosra megsütjük sütőben.

Élesztős koszoruk kávéhoz. Ötvenhat deka finom lisztet habarótálba teszünk, középebe teszünk 17 gramm élesztőt, egy csésze enyhén meleg tejet, kevés sót és cukrot, mindet jól elkeverjük és befedve állani hagyjuk. Akkor közé habarunk egy egész tojást, két deciliter hideg tejfölt és sodródeszán 14 deka íróvajjal jól eldolgozzuk, hozzáadván 14 deka mazsolaszólit. A tésztát három részre osztjuk, mindegyiket hosszúra kisdorjuk, koszorut fonunk belőle és hagyjuk újra kelni, majd felvert tojással megkenve, mandulával, cukorral meghintjük és erős tűznél megsütjük.

Arany szabályok

Főzés alkalmával sok bosszúságot szokott okozni a kályha sütőjében égő zsir szaga. A kellemetlenséget könnyen megszüntethetjük a következő módon: a zsirt a sütőből papírral, vagy durva törőruhával alaposan kitöröljük. Ezután a sütő alját beszorjuk sóval. Rövid idő alatt megszűnik a kellemetlen szagú gőz és füst kiáramlása.

ANYAM, ANYAM...

Anyám, anyám, édesanyám.
De keserves nap virradt rám.
Se kenyerem, se szállásom.
Se földszinén megállásom.

Száz hattyunak csokros tolla
Bumát irni kevés volna,
Könnyűn járok, könnyűn hálók,
De nagyon megokolozok.

Nótázok, de nem kedvemből!
Hanem inkább keservemből,
Vinnél el már sárka halál,
Életemben megholtam már...
SZÁMADÓ ERNŐ

Gyere velem kis tanyámba...

Gyere velem kis tanyámba
Rózsajú lányka,
Keszely lovam ringó hátán
Vizsleka a pusztára,
Vadvirágok közöttének
hajbókolva téged,
Hogy mily szép vagy, elzengeti
A kis pacsirta ének.

Ha ráhull a nyári alkony
Arnyas kis tanyámra,
Lepkénysz a szagos menta
Puha nyoszolyámra,
Szivemre hull rózsaróccád
Álom mosolygása,
Behintelek nefelejtessel
Hajnalszavadsra...

Leeszkolom szép szemédről
Lilomos almád,
Ellesik a vadgalambok
Édes kacagásod,
Mosdóvízed gyöngyharomat lesz,
A szappanod rózsá,
Törökföld aranyhajnal
Égő bíbor-csókja...

TÁBOR ISTVÁN
(Csepel)

IGAZGYÖNGYÖK

A hű szolgának a dereka nem lenne jó acél.

A hízlegés gyakran olyan babérszerző fegyver, mint a kard.

Akít csak az igazság véd, az üldözötték a puszták vadjánál.

A gyávának panasz, a fennhéjázónak elbizakodottság a fegyvere.

(Beküldte Majzik Viktor Nagykörből.)

Április

2 VASÁRNAP

Virágvasárnap, Áron

3 HÉTFŐ

Richard, Keresztély

4 KEDD

Izidor

5 SZERDA

Ferrero, Vince

6 CSÜTÖRTÖK

Nagycsütörtök, Cöllesztin

7 PÉNTEK

Nagy-péntek

8 SZOMBAT

Nagyszombat, Lidia

A nappal tartama április 8-án: 13 óra 11 perc, a hét folyamán 24 perccel nő. A hold fényváltozása: holdtölte április 4-én.

VIRÁGVASÁRNAP

*Aldott, ki az Ur nevében jó!
Hozsanna Néki!*

Szörjének utjára a virágok szirmát s a pálmaleveleket, amiket szivetek szeretetéből s lelketek magasbatorásából szakítottatok.

Utja diadal legyen, az igaz hittek fellángolása. S érezetek, valljátok és büszkén hirdessétek, hogy ez a fogadtatás a ti bensőtökben soha, sohasem változhatik guncakacajja, ostromra, töviskoszorúvá és megszegenítő keresztalállá, hanem a Golgothán át is csak a kereszt dicsőségévé!

Üdvözöljétek mélyeség alázatával és teljes odaadással az ördög kísértésétől megszabadult, de a legnagyobb önfeláldozás felé induló Megváltót.

Üdvözöljétek és vegyétek magyar férfiak, vállatokra a keresztjét, mint a círénei ács. S magyar asszonyok és leányok, készítsétek a Veronika kendőjét, hogy minden közelgő fájdalmat letérülhessétek.

Örvendjétek a virágvasárnap szeretetében, hogy holdgölgök lehessétek a husvét feltámadásában.

Hozsanna a megváltó Krisztusnak!

MÉZES JÁNOS

Az olasz földmívelésügyi miniszter Budapesten. *Roseoni* olasz földmívelésügyi miniszter március 28-án, este Budapestre érkezett. Az olasz földmívelésügyi miniszter üdvözlésére megjelent a pályaudvaron *Teleki Mihály* gróf földmívelésügyi miniszter, *Lukacs Béla* és *Péchy Tibor* államtitkár, a földmívelésügyi minisztérium több magasrangú tisztviselője, *Somssich László* gróf, az OMGE elnöke, *Sekerer László* dr., a Falu-Gazdaságvetés igazgatója, az olasz követség részéről *Vinci* gróf olasz követ, *Formentini* első követéségi titkár, *Revdin* attasé, *Clementi* konzul, továbbá a katonai, légügyi attasé, valamint a budapesti olasz fészió *Quarti* titkár vezetésével és nagyszámú közönség.

Göbbls német miniszter Budapesten. *Göbbls* német birodalmi miniszter Görögország felé utazóban, március 28-án délben, magánemberként, két napos tartózkodásra, Budapestre érkezett. Budapesten előkelő vendége nagy érdeklődéssel tekintette meg a magyar főváros nevezetességeit.

Schubert Tódor — kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Schubert Tódor* dr.-nak, a Lévai Takarékpénztár Rt. igazgatójának, a *Széchenyi Magyar Kultúr egyesület* elnökének a felvidéki magyarság érdekében kifejtett érdemes munkássága elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Elítelt képek. A magyar királyi honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett *hütlenség*, illetve *kémkedés* büntette miatt: *Kühlmann* Károly német állampolgárt 12 évi; *Haász* Gézát 10 évi; *Riba* Károlyt 8 évi; *Horvay* Lajost 5 évi; *Lovtssek* Vilmost 4 évi és 6 havi; *Szántó-Balogh* Sándort 4 évi; *Andrássik* Jánost 4 évi és 3 havi; *Kuzicska* Károlyt 3 évi; *Zemlényi* Sándort 4 évi; végül *Mács* Lajost 3 évi fegyházra ítélte. Valamennyi ítélet jogerős.

Szociális ünnepek Csongrád-megyében. *Valkó* László csongrád-megyei szociális tanácsadó kezdeményezésére Csongrád vármegye közel félezer szegénysorsú családnak, egy-egy 1918-ban született csecsemő után 100–100 négyzetméternyi veteményeskerthez vetőmagot és 5–5 gyümölcsfát adományozott. A magvak és gyümölcsfák kiosztása március 25-én és 26-án történt *Nagymagócsán, Szegeváros, Mindszertien, Tápén, Kiskundorozsmán, Kisteleken, Csanyteleken és Tomörkényben*, ahol az ünnepi beszédet *vitéz Bonczos Miklós* államtitkár, *Kádár* Levente miniszteri osztályfőnök és *Dösa* István alispán mondották.

Endrédy (Hadarits) Vendel az új zirci apát. Március 18-án a zirci monostorban megtartott káptalani ülés megválasztotta dr. *Werner Adolf* elhunyt apát utódját. Rómából most érkezett meg a választás megerősítése és *Kiss* Albin kormányzó perjel március 27-én jelentette ezt a kormányának. A káptalan most nyilvánosságra hozott választása *Endrédy (Hadarits) Vendel*re esett, a budapesti Szent Imre gimnázium igazgatójára és a rend budai házának főnökére. Az új zirci apát a sopronmegyei *Fertőendren* született és nagyvannégyvés.

Barátságos légkörben folyt le a jugoszláv-magyar határközi értekezlet Szegeden

Március 23-án magyar–jugoszláv határközi értekezletet tartottak Szegeden. Az értekezleten résztvettek a magyar határőr- és rendszervezetek vezetői, ugyanezeknek a jugoszláv szervezeteknek a kiküldöttjei *Lozanits* Veselin rendőrségi előjáró vezetőjével.

Ezeket a határközi értekezleteket félevenként szokták tartani felváltva, egyszer magyar, egyszer jugoszláv területen. A legutóbbi értekezlet *Jugoszláviában* volt.

A Szegedre érkező jugoszláviai bizottsági lapokát szívesen magyar vendégszeretettel fogadták s a szegedi rendőrség részéről *Barbola* Jenő dr. rendőrfőtanácsos köszöntötte őket. A délelőtti megbeszélés a kölcsönös szívélyesség jegyében folyt le.

Délben 2 órakor a szegedi hatóságok ebédelt vendégül a jugoszláviai vendégeket. A város nevében *vitéz Szabó* Géza dr. tanácsnok köszöntötte a jugoszláv vendégeket, hangsúlyozva azt az őszinte tiszteletet és nagyrabecülést, amely a magyarokat elölti a jugoszláv nép iránt és megelégedéssel beszélt a jugoszlávok részéről tapasztalható *szíves magyarbarátságról*, amely a két ország jószomszédi viszonyát egyre jobban kimélyíti.

A jugoszláviai vendégek az esti órákban utaztak el Szegedről.

Elhunyt amerikaiak örökösait keresik. A Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Vedő Iroda közli: *Albert Bernd Simon* Kaliforniában elhunyt és utána hagyaték, illetve életbiztosítási kötvény maradt hátra. Az elhunyt utolsó címe: *San Francisco, Cal. „Hotel Man”*. Az elhunytnak öccse *Simon* Vilmos volt, aki Budapesten hunyt el. Amennyiben az elhunytak életben lévő testvérei vagy leszármazottai nem volnának, akkor nagybátyja, vagy nagynénje örökölnék, vagyis atyja, vagy anyja testvérei, vagy azok leszármazottai. A chicagói nyilvános hagyatékai gondnok értesítése szerint *Stelzich* János 1938 november 14-én és *Stelzich* Erzsébet 1938 november 22-én Illionis állam Chicago városában elhunyt. E hagyatékai gondnok a chicagói konzulátussal az alábbi adatokat pótlólag közölte: *Stelzich* Mária Rozália 1859 november 29-én született. Ez utóbbi azonban pár évvel ezelőtt elhalálozott. Az iroda kéri mindazokat, akik az elhunytakhoz való vérségi köteleküket okmányokkal igazolni tudják, jelentkezzenek haladéktalanul a Magyar Kivándorlókat és Visszavándorlókat Vedő Irodánál, Budapest, VIII., *Fiumei-ut 4. szám, I. emelet 8. ajtó.*

Földrendés volt Debreceen környékén. Az Országos Földrendési Observatórium budapesti kérésére március 23-án 6 óra 44 perc 30 másodperckor földrendést jeleztek. A készülék legnagyobb kitérése 13 mm volt. Az intézethez beérkezett jelentések szerint a *rengett Püspökföldény, Debreceen Nagyléta, Almód, Bagamér és Tarcal* környékén éreztek. Az Observatórium kéri mindazokat, akik a rengett észrevették, hogy megfigyeléseikről értesítést küldjen szíveskedjenek az alábbi címre: *Országos Földrendési Observatórium, Budapest, V., Deák Ferenc-utca 12.*

Megültalmazott rendőrök. Néhai *Lyka* Dome német nagybirtokos alapítványt tett, amelynek kamatait minden évben az államrendőrség egy olyan legénység állományú tagja kapja, aki a kommunista szervezkedések és mozgalmak leleplezésében tette ki magát. Miután az 1938. évben ilyen célzatu események nem történtek, az államrendőrség budapesti főkapitánya: *Ehássy* Sándor dr. a rendőrfőparancsnokkal: *Török* János dr.-ral együttesen azt a javaslatot tette az alapítványt tevő özvegyének, hogy az alapítvány kamatait *Hajtó* Antal és *Rekénye* Imre rendőrfőtörzsmesternek juttassa. Öv. *Lyka* Doméné a főkapitány javaslatát elfogadta és a kamat összege, 309 pengőt 91 pengővel 300 pengőre kerekítette ki, hogy a megjutalmazottak mindannyika 200–200 pengőt kapjon. A főkapitány a szóbanfoglott összeget a két kitüntetett rendőrfőtörzsmesternek már ki is adta.

Hármasikreknek adott életet egy kiskunmajsai asszony. A *kiskunhalasi* városi kórháznak nagy szenzációja van: március 24-én hajnalban az egyik szülőasszony, *Wimmer* Pálné 33 éves kiskunmajsai asszony *hármasikreknek* adott életet. Mind a három újszülött leány és kitünően érzik magukat. Az orvosok véleménye szerint mind a három iker életben marad. A hármasikrek edesapja *vásári* kereskedő és már négy gyermeke van *odahaza*. Az ikrek anyja mégis végtelenül boldog s csak azért imádkozik, hogy az újszülött *Evike, Klárka és Gizike* megmaradjanak és felneveljenek.

Volosin Zágrábban tartózkodik. *Volosin* Agoston volt kárpátaljai miniszterelnök március 23-ika óta a zágrábi görögkatolikus szeminariumban tartózkodik. A kíséretében lévő személyiségek csak rövid ideig tartózkodtak Zágrábban, azután valószínűleg Londonba utaztak.

XII. Pius pápa magyarul nyelven szólott a zarándokokhoz

XII. Pius pápa március 23-án a váci egyházmegye 700 zarándokát fogadta általános kihallgatáson.

XII. Pius pápa magyarul nyelven szólott a zarándokokhoz, majd német nyelven annak az ohajlásának adott kifejezést, hogy *Magyarország találja meg a kölcsönös megértés alapján a külső és a szociális igazságosság alapján a belső békét*, majd apostoli áldását adta a jelenlévőkre és egész Magyarországra.

XII. Pius pápának ez volt az első nyilvános kihallgatása.

Hósi halottakat temettek Szolnokon. Szolnokon március 23-án, délután nagy részvét és hőst megillető tiszteletadás mellett temették el az Ung-volgyében vívott harcokban elesett *Deák* István huszonkétéves honvédet, a szolnoki Máv-műhely volt alkalmazottját. A temetésen körülbelül tizenötzerfőnyi közönség jelent meg.

Súlyos fegyházbüntetésre ítélt siberiek. A büntetőtörvényszék március 23-án tárgyalta *Lefkovicz* Herman sátorlajuhelyi zsidó könyvkereskedő és *Klein* Mendel Mozes hitközségi kántor valutabünyűjét. *Lefkovicz* és *Klein* tizennyháromez pengő értékű külföldi valutát, aranyat és ékszeri csempezzett Lengyelországból. A törvényszék *Lefkoviczot* két évi, *Kleint* két évi és háromhónapi fegyházra ítélte, azonkívül fejenként 500–500 pengő vagyoni elégtételt megfizetésére kötelezte. Az ítélet nem jogerős.

Szénén égette a villanyáram. Március 23-án, este a fővárosi hűvösvölgyi végállomás közelében a Nagykovácsi-út keresztjeződésénél *Heimer* József 25 éves lakatossegéd öngyilkossági szándékból drotot dobott fel a magasfeszültségű áramvezetékre. A különös öngyilkosságot, miután a drot másik végére követ kötött, sikerült végrehajtania és pilanatok alatt végzett a magasfeszültségű áram *Heimer* Józseffel. A magasfeszültségű áram szénén égette a szerencsétlen embert.

13 hős honvédek temettek Ungváron

Az ungvári *Bercsényi*-katonatemetőben tizenhárom hős halált halt magyar honvéd földi maradványait helyezték március 27-én örök nyugalomra. A koporsókat a kórház udvarán nemzetiszínű lepellel borított ravatalon helyezték el. A koporsók előtt fehér fakeszettek a felirással: „Itt nyugszik *Andirkó* Antal, *Oroszvári* Vilmos, *Fogarasi* János, *Lovási* Vilmos, *Kiss* Nagy András, *Dankó* Pál, *Szabó* Gyula, *Szilágyi* István, *Kovácsik* Mátvás, *Jankovics* Frigyes, *Fiola* József, *Kozák* József, *Patai* István.

A temetésre megérkezett *vitéz Szombathelyi* Ferenc tábornok, hadtestparancsnok és *vitéz Vasvári* Andor ezredes, az ungvári helyőrség parancsnoka is. A gyászszertartás folyamán *Ujhelyi* István görögkatolikus, *Barra* Károly református és *Pásztor* József római katolikus pap mondtak beszédeket.

A hatalmas gyászmenetben, a katonai hatóságok képviselőtén kívül, *Korláth* Endre főispán és *Pellissánszky* Imre polgármester is résztvettek. A temetőben a *Himnusz* hangjai mellett érszlették le a koporsókat a közös sírba.

Rövid
történet

AZ ISTENTELLEN

IRTA: BÉKEFFI JÓZSEF

A falu kicsiny háza szinte összebujni látszódtak a lankás domboldalt alján, mintha félték volna a közeledő veszedelmétől. Az apró ablakok üvegét, amint a lenyugvó nap sugarai megtörték rajtuk, rezgő ezüstlapokként tincoltak a fehérre meszelt házoldalakon.

A falu népe kisebb csoportokban ácsokkal, lapátokkal igyekezett le a folyópartra. A rózsakötegekkel megpakolt okrosszekér elakadt az ut kanyarulánál.

— Csaelő, hajsz! — ordította egy tagbaszakadt ember.

— Cráko! — üvöltötte a másik és nagyot sujtott a fehér állat farára. Nem messze a kanyarulattól állott a fakereszt, a rászegezett plébából való Krisztussal. A megáradt folyó innen alig volt ötszáz lépésnyire.

Amint a csapatok ideértek, egyesek leeresztve a fegyverként kezükben hozott szerszembefont, térdre ereszkedtek és imádkoztak a Megváltóhoz, mások egy pillanatra megállottak és keresztet vetettek, vagy csak megsüvegeltek Istenfiát.

A folyóparton a délelőtti csoportok emeltek a töltést, döngölték a sárga agyagot és építették a rózsagátat. A bíró szétvetett lábakkal, széles mellén keresztbefont karokkal meredt a szennyes áradatra.

Ámbrus, aki szakaszvezető volt az árkászoknál, osztogatta a parancsokat. Szakértelmével és nagy hanggal vezette a munkát.

— Emberek, asszonyok, szaporán! Amoda a fuzfák közé pakoljatok tiz köteg rózsát! — adta ki az utasítást.

A bíró végignézett a munkába görnyedt népen és kijelentette:

— Ha el nem készül a gát, előnti az alvéget...

— Oszti ípegg a szegények háza pusztul. — dörmögte visszhangként egy öszfeju gazda.

Ezek már reggel óta dolgoztak a parton. A felváltás eleje már ideért, amikor Vedres a kereszt előtt elhaladt. Magasba emelt fejével lépdelt el előtte, keresztülézett rajta, mintha észre sem venné. Sótóró lekapta a kalapot, oldalt rápislantott Vedresre, aztán odabökte:

— Megveri kendet az Isten!
Vedres rántott egyet a vállán és dacosan felel:

— Hát aztán!... Kettőnk dóga! Sótóró megcsóválta a fejét és nem szolt többet, csak loholt nagy léptekkel a többi után.

Az ablakok már arany színben ragyogtak a domboldalra kaszkodó házak oldalán. Az alvórók a gyerekek, meg az öregek hurcolták a butorokat a magaeabbban fekvő udvarokba.

A folyó duzzadt, dagadt, szélesedett és sodorta magával a felső folyásánál kitépett fákat, kerítésdarabokat és a háztetőkről leszagadtott szuppet. A sebesen hömpölygő habok között valaki meglátott egy szekéroltdalt. Egy jöszemű asszony gyermekbolcsőnek velt egy pallódarabot s erre kétségbeesett jajgatásba kezdett.

— Ne ógass, Órszi! — rivallt rá a bíró s munkába állottak az ujak.

Amazok meg fáradtan, kimerülten cipelték vissza csuronyvizet testüket a faluba. A harang egyre zugett. A veszt hirdető szó ott síkolt meg a felek, a fekete rogo és az alvó apró házak halálra itélt keményen fölött.

Vedres nekilátott a döngölesnek. Ezt a munkát osztotta rá Ámbrus. Éppen jól jött neki. Verte, ütötte a fagados földet, duhosan, minden erejét beleadva. Bosszus volt mindenre.

Legjobban szerette volna megkorbatácsolni az átkozott folyót, letépni a

haragot a toronyból, amiért az örök bugással megremíti a népet, aztán meg kidönteni annak a mását, aki csak bajt hoz a szegényekre.

A görnyedten dolgozó emberek árnyéka lehempergett a hevenyében emelt gátról. Oriásíva nyújtózott a sárga parton, majd egyszerre csak eltűnt, elvitte magával a tulsó partok mögött lebukó nap.

Aztán sötét lett.

Néha beleszendült az éjszakába Ámbrus harsány parancsa és a bíró dörmögő hangja. A föld meg egyre hullott a gátra, amely magasodott, szélesedett és keményedett. A víz zugett, háborgott és nyugtalan nyelvvel mohón nyaldosta a töltés oldalát. De mintha az áradás alábbhagyott volna. A rózsé is elfogyott. Az emberek, asszonyok kimerültek a munkában.

Ámbrus végigjárta a gátat és kijelentette, hogy elmulott a veszej. Erre abbahagyták a munkát. Az önkéntes parti óraszék kinnmaradt. A többiek meg hazaszedeltek.

Vedres pipára gyújtott és leült a gát szélére, messze a többiektől, akik tüzet raktak és hozzáfogtak a szalonnapiritáshoz.

Ugy három óra tájban Vedres is hazaindult. Kisse megbékélt, már csak azért is, mert testét megtörte a nehéz munka s a fáradt testben nem igen dacoskodik a lélek. Komótosan ment a falu felé. Irigylt a többiekre, akikkel együtt aggnak asszonyaik és gyermekeik, mert neki senkije sincs ezen a világon.

Még messze volt a kanyarulattól, mikor elnyújtott, vad ordítást hallott a parttól. Pár pillanat múlva tisztán hallatszott az átszakadt gáton betóduló víz zugása és sustorgása. Ösztönszerűen futni kezdett, de a vadul rohanó ár elérte. Alig futott pár métert, már derekáig csapott a dermesztő hideg víz.

Most kemény ütést érzett a dereka táján. Egy tovasodróró rózsököl feldőntötte, kiálló, tövises ágával beletépett a ruhájába és felszakította a bőrt a balkarján. Mire feltápászkodott, a víz már a válláig ért. A vadul zuduló áradat felkapta lábait a földről. Az első pillanatokban rémület csapkodott maga körül, aztán uszni kezdett cél és remény nélkül, amíg elnehezülő ruhájában és a fagyasztó vízben tudott.

Ereje hamar fogyott. Tájékozódni próbált. Merre? De a sötét éjszakában csak forgatta, lökdöste, toltta maga előtt a fekete zuhatag. Meddig tartott ez, nem tudta. Percekig? Negyedórát? Már nem tudott gondolkozni. A hullámok átcsaptak a feje fölött. Nyelt. Köpködött. Levegő után kapkodva, újra csak betódult a víz a száján s a fuldoklás közben is érezte, hogy a hidegtől gorcs mereviti tagjait.

— Végem! — kiáltotta rémületen. — Istenem! — sikoltotta benne az az ember, akit eddig ő nem ismert.

S ebben a pillanatban hatalmas ütést érzett a vállán. Valami kemény tárgynak ütközött és végső erejével megkapaszkodott benne. A kemény tárgy az ég felé nyújtózva, mozdulatlanul állt az áradat közepén. Vedres lábával átkulesolta a fartszést, felhuzta magát a felső áig és ott megpihent.

A fekete felhők közül előbujt a sárgán fénylő hold. Vedres ekkor látta meg, hogy az utszéli keresztben ül.

A templomban újra megkondult a harang. A dacos, istentelen fej ráhajolt az öreg fára és ajkával megérintette a Megfeszített plénkéjét...

A mi költőink

Mi neked fáj...

Mi naked fáj, az nekem is, nem tagadom;

A szívem kinozza, gyötéri a fájdalom. Hogy mért, vagy mi fáj: ne kérdezd: Te is tudod!

Mert nem lehetünk mi egymással boldogok.

Szegénynek születtem, te pedig gazdagnak.

Téged egy kunyhóba, szegényhez nem árnak.

Szeretlek, megvallom. Érzem és jól tudom,

Te is szeretsz, sokszor feléled álmodom.

Ha látlak: boldog vagyok...

Álmomból ébredék: Kimondhatatlan, hogy értem mennyit szenvedek.

A cél előttem kibúvva... oh fáj, de messze van.

Az ut oda de göröngyös, s én járom boldogan...

IFJ. SZABÓ JÓZSEF
(Pótréte)

Ember teszi a helyet

Egy örökki izgő-mozgó honatya, aki rendkívül sokat köszönhetett a könyökének s még többet annak, hogy a nagyokhoz viszont igen illedelmesen tudott dörgölgözni, roppant zavarban volt az egyik nagymertű politikai vacsora előtt.

Bárhogy ügyeskedett is és forgatta a szemét, nem találta a helyet, ahová ülnie kellett. Minden terítéken, amelyet csak megvizsgált, más nevet talált, pedig már kétszer is körüljárta a termet.

Izgatottsága végül is feltűnt a társaság közepén nyugodtan beszélgető Deák Ferencnek, a haza bölcsének.

— Mit lötsz-futsz úgy, Gabi öcsém? — szólította meg.

— A helyemet kereseim! — felelte az ifju honatya.

— Ott a helyed, ahol leülsz! — mondta mosolygva Deák Ferenc.

— De nem szeretnék többnek látszanom, mint ami vagyok.

— Az nem is lehetséges — mondta a haza bölcsé. — Ember teszi a helyet. Ül csak nyugodtan bárhova. Ugyis az a hely lesz itt az — utolsó.

Egy kis mosoly

— Na, kisöcsém, ismered-e már az ábc-t?

— Igen bácsi,

— Mondd meg hát nekem, mi következik az a betű után?

— Mind a többiek...

Pistikére szigorúan ráfordmát a papája:

— Hányszor mondtam már, hogy ne játsz gyufával!

Mire Pistike sértődötten mondja:

— Ki mondta, hogy én gyufával játszom? Én csak rá akartam gyújtani egy cigarettára.

Jelenet a vonaton.

— Fogja, uram, egy pillanatra ezt a gyereket.

— De miért éppen nekem adja, miért nem egy holgyutast kér meg erre?

— Mert az egész kupében csak önkem van vízhatlan köpenye.

— Kérem, ön már három éve nem fizet házbért! Elég volt! Nem maradtat itt tovább, mint lakó...

— Miért olyan szigorú? Két éve nem fizetek adót, de azért az adóhivatal nem törölt ki az adófizetők listájából.

Találja ki!

K... = vágószerszám:
K... = veszteség.
K... = kívánságot ad elő.
Á... = hónap rövidítése.
Á... = papi ténykedés.
A... = állóvíz névelővel.
A... = szülő.
I... = leánynev.
... t = is, marad is.
... t = számnév.

A pontok helyére megfelelő betűket írva, minden szóból, felülről lefelé egy-egy betű bizonyos sorrendben összeolvassa, egy országgrész nevet kapjuk. Ezt kell beküldeni.

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes választ küldenek, előfizetőibőlunk tagjai és előfizetési díjhátraléuk nincs.

A Találja ki! eredményét a 17-ik számban tessük közzé.

A 11-ik számban közölt Találja ki! megfejtése a következő:

Eljen az új pápa, XII. Pius!

Beérkezett hatvan helyes megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk:

Koch János (Császáröltés),
Péko Jenő (Felsőseged)

előfizetőink címére.

Kérdés: Anyósomat, aki OTI pénztári tag, az Állami Szemkorházba utalták be. Helyhiány miatt a kórház nem vette fel a beteget. Kit terhel a fel- és visszaszállítással járó költség? (K. F., Mátra-szele.)

Felelet: Az OTI a betegszállítással járó költséget megfizetni nem tartozik, mert ezt a költséget ha a pénztári tag igazoltan szegény, úgy az Országos Betegápolási Alap téríti meg a kórháznak, ahol ápolás alatt volt, amennyiben az a betegnek előlegezte. Ezért — amennyiben a beutalást végző kerületi pénztár mulasztást követett volna el — azt tőlük csak bírói úton követelheti, kártérítés címén.

Kérdés: 1922-ben a postatakarékpénztárba 12.000 korona lett betéve, mennyit ér az a pénz? (P. J., Erdőhatárpuszta.)

Felelet: 96 fillért és annak kamatát.

Kérdés: Hadjáró részesülhet-e Adókedvezményben? (T. F., Páhi.)

Felelet: Nem.

Kérdés: 1932-ben bank által előtervezett földkehez a régi tulajdonos tarthat-e igényt? (H. I., Rózsászentmárton.)

Felelet: Igen, amennyiben a végrehajtott jogi személy volt és az előtervezett ingatlan a végrehajtott tulajdonában van.

Kérdés: 50%-os hadirokkantnak 1936. évi július 1-én született gyermeke után jár-e nevelési pótlék? (K. I., Verseg.)

Felelet: Az 1933. évi VII. t.c. 2. §-ának D. pontja szerint hadirokkantnak legkésőbb a hadiszolgálat megszűnését követő két éven belül kötött házasságából és törvény hatálybalépéséig született törvényes gyermeke részesül jövedékegyben. A törvény 1933 május 23-án lépett életbe. Ha ezeknek a feltételeknek megfelel, úgy gyermeke után nevelési pótlékra igény jogosult.

Kérdés: Hogyan lehet Faksz-köztömbös jutni? (H. P., Szécs-Bimány.)

Felelet: Forduljon kérdését közvetlenül az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezethez. Budapest, V., Nádor-u. 28. Egyébként szives figyelembe ajánljuk, hogy ezidő ajándéknaptárainkban első vonatközlőleg egy terjedelmes cikkét közzétűnk. Tesék gondosan elolvasni.

Kérdés: 1920-ban és 1930-ban egy tagban uteltet akadémia a szomszéd szántó-földjeit minden távol kell ültetni? (Steinervald Sándor, Gyula). — **Felelet:** Az 1894. évi XII. t. c. intézkedik a fásításra vonatkozólag, de arra a kérdésre, hogy milyen távol legyen az erdő határa az azt határoló szántóföldtől, intézkedés nincs. Ha vitássá van téve, akkor forduljon az elsőfokú erdőrendészeti hatósághoz, ott a kellő választ megkapja.

Kérdés: A szomszéd akácos a szőlő mellett 1 és fél méterre van. Mit tegyek, hogy a szomszédomat az akácfák kivágására kényszerítsem? (17.623. számú előzetes, Nagyberény). — **Felelet:** Az 1923. évi XVII. t. c. 14. §-a intézkedik előfelől, hogy a hegyközség területén és a hegyközségi kötelekbe nem tartozó szőlőkerületeken, gyümölcsösökben a szomszédos határtól (megszételő) a fákat 7 méternél közelebb ültetni tilos. Ha a jelen jogszabály Önrre is vonatkozik, úgy forduljon panaszával az elsőfokú közigazgatási bíróságához.

Kérdés: A katonai szolgálat alól való mentesítés iránt kérvényt kérek a nevemben adjam be? (Major Gyula, Budapest). — **Felelet:** Kérvenyezze azt atyjá, mint hogy Ön a családi fenntartó.

Kérdés: Felcségettem 1937-ben tiszviselőségnyel körömben állítottak. Kit terhel az opálási költség? (Kassa Péter, Kistarcsa). — **Felelet:** Az Országos Betegopálási Alapot. A költség elengedését kérje a kórházat fenntartó hatóságtól.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

— **D. B. Vésztő:** 1. Kérvenye bizonyára eljutott rendelkezési helyére; sem a döntés felől érdeklődni, sem megsegíteni nem áll módunkban. 2. A népjóléti minisztérium évekel ezelőtt megszünt.

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buza tisztaveteli 77 kg-os 20.90—20.80, 78 kg-os 20.70—21.79 kg-os 20.90—21.20, 80 kg-os 21—21.30, felsőtisztai és duna-tiszaközi 77 kg-os 20.50—20.75, 78 kg-os 20.70—20.85, 79 kg-os 20.90—21.15, 80 kg-os 21—21.25, fejérmezővel és a többi dunántúli 77 kg-os 20.50—20.80, 78 kg-os 20.70—21.79 kg-os 20.90—21.20, 80 kg-os 21—21.30, rozs pettv. 14.65—14.75, más szárm. 14.70—14.90, sörára, kiváló 19.25—19.75, sörára, elsőrendű 18.50—19, tak. árpa, elsőrendű 16.75—17.25, középmin. 16.50—16.70, zab elsőrendű 22.25—22.50, középmin. 22.10—22.25, tengeri tiszántúli áll. 16.15—16.30, finom buzakorpa 13.70 13.85, 8-as buzaliszt 16.40—16.70 pengő 100 kg-kint.

Határvidéki piac. Rozs májusra 14.71—14.73, tengeri májusra 16.74—16.76, júliusra 16.97—16.98 pengő 10 kg-kint.

Magpiac. Lucemamag, nyers 175—215, olomzartott 280—295, löheremag, nyers 80—100, olomzartott 128—138, szösöz-büköny 17.50—19, fehér köles 18—22, vörös köles 17.50—19, repce (olajgyári paritás) 26—26.30, tökmag, nagyüzemi 27—28, kishézemű 23—24, expressz-borsó 18—19.30, Viktória-borsó 18—19, dunai szokványbáb 24.75—25.25, lencse, nagyüzemi 36—43, középüzemi 22—27, kishézemű 20—22, uradalmi kék mák 120—125 pengő mm-ként.

Abraaktakarmány. Árpakorpa 14.80, borsóhéj 20, buzakorpa 13.75—14, buza-takarmányliszt 16.50—16.75, kókuszpogácsa 14.75, lenmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 15.25, szárított répaszélet 11.50, repcepogácsa 11.20, rozskorpa 13, melasz 10.30, halliszt 45 pengő mm-ként.

Tenyészmarhák és jarmosokörök. Ia beföldi jarmosokör (tarka) és beállítani való tinó 52—60, 1 1/2 éves lüszó 52—54, 1 1/2 éves tinó 52—56, fiatal, frisse felstehen 70—80 fillér kg-ként elősúlyban.

Borjú. Ia 84—88, IIa 74—83, IIIa 80—70 fillér kg-ként elősúlyban.

Juh. Külföldinek megfelelő Ia fiatal ürü, darabonként 50 kg súlyban 14—18. Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg súlyban 48—50 fillér kg-ként, etetésítés után gazdagságban mázsával, 3 kg súlyfölénnyel.

Sertés. Uradalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 95—98, 340 kg-on alul 90—94, szedetúsertés Ia 90—92, IIa 82—80, súlyny min. 66—80, öregsertés Ia 75—80, IIa 66—72, angol töksertés 91—94, angol sokasertés IIa 76—93, sült 62—80 fillér kg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132—148, sózott 150—200, füstölt 180—240, hál 148—160, tepertő 160—220, sertészsír helybeli 144—168 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr: magyar ökrös- és tehénbőr 140, tarka 120 P kg-ként zöld-súlyban. Bikabőr 35—40 kg között 10 százalékkal, 41—50 kg között 25, 51—60 kg-ig 30 és 60 kg-tól felfelé 40 százalékkal olcsóbb, mint a marhabőr. Bivalybőr 50 százalékkal olcsóbb a marhabőrnél. — **Pitting:** 18 kg-ig 1.60—1.70, nehezebb súlyban 1.55—1.90. Borjubőr a fővárosban fejes, hosszulábú 1.40—1.45, rövidlábú 1.50—1.55 P kg-ként. A vidéken hosszú lábú, fejfelj 1.80—1.85, rövid lábú, fejfelj 1.90—1.95 P-t fizetnek kg-ként. Szaraz falusi bőr 2.20—2.40 P-t fizetnek kg-ként. — **Lábor:** Budapesti mérszáros lábor 13, vidéki 11.50—12, keresztelimi árú 220 cm-en felül 12—12.50 P, 220 cm-ig 15, 180—200 cm-ig 30 százalékkal olcsóbb. Csikórbőr 2 darab számít 1 lőbörnek, 3 öszvér- vagy számbőr 1 lőbörnek számít. — **Juhbőr:** Magasgyapjas, száraz merino juhbőr 90 fillér, goromba cwapjas, 2 kg-on alul 1.30—1.40, 2 kg-on felül 1.10—1.20 P kg-ként. Irha 1.05 P. Vegyes uradalmi juhbőr osztályozatlanul 65—70 fillért fizetnek. A budapesti vágóhidon 60 fillért fizetnek kg-ként, zöld-súlyban. — **Báránbőr:** Budapest 70—75 fillér, vidéken száraz árú 1.80—2 P köröm és csont nélkül, fehér alapon. A tarka és goromba ennek a felét éri. — **Kecskebőr:** 2.80—3 P darabonként. — **Giabőr:** 60—70 fillér darabonként.

Toll. A németországi nyerstoll-kiszállítás kissé megléngött. Kesztoill-szállításának az időnyel megfelelő keretben folynak. A beföldi irányúak változatlanul a következők: Iaa Rumpf 7—7.20, Ia Rumpf 5—5.20, IIa Rumpf 3.80—4, IIIa Rumpf 2.50—2.60, hízott toll 3.85—4, Ia fosztozott toll 5.20—5.30, IIa fosztozott toll 2.90—3, Ia pelyh 11.40—11.50, IIa pelyh 8.50—8.90, fehér kacsa 3.85—3.90, szárka kacsa 2.10—2.20 pengő, tarka csirke 27—35 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Szarvasomb 220—240, gerinc 300—400, lapocka 100—120, többi része 30—100, vaddisznó, gerinc 160—240, comb 160—240, többi része 160—200 fillér kg-ként.

Halpiac. Harses nagyszög szerint 240—400, csuka 140—300, ponty 120—200, kórársz 120—140, compó 120—140 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Előbaromfi: Tyúk 250—400, csirke, rántani való 190—250, sülti való 240—350 fillér darabonként. **Lélt baromfi:** Tyúk 160—210, csirke, rántani való 240—380, sülti való 200—360, ruca hízott 170—220, lud hízott 160—220, pulyka hízott 160—240, libamáj, nagy 500—1000, kicsi 300—700 fillér kg-ként. Teafajók 10 darabig 7—9, főzőtojás 6—7, apró 6—7 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. Tejes tej 30, lefűzött tej 10, aludt tej 80—100, tejszín 180—220, tejföl 110—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 340—350, főzővaj 280—320, tehénúrtó, sovány 70—80, juhúrtó 180—240, kevert úrtó 140—180, juh-sajt 200—240, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 420—560, fűdéses 360—480, róza 320—380, mák, kék 160—180, pergetett méz 180—200, kőmennyag 200—320, szin-zappan 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Zöldszeg. Sárgarépa 10.20, petrezselyem 14—20, kevert zöldszeg 14—20, zeller 30—50, kalarabé 12—20, vöröshagyma, nukóli 18—20, közönséges 14—18, fokhagyma 24—40, cékla 16—24, fejeskáposzta 20—36, savanyított káposzta 18—20, kelkáposzta 20—36, vöröskáposzta 26—44, fejesalúta 10.36 (db-ja), tormá 60—120, burgonya, foltolt 16—26, gúlbama 12—14, ősz róza 12, nyári róza 14—16, Ella 8—11, kifli 24—30, írómött csiperkegomba 180—320, szárított 360—1000, sóska 70—160, paraj, tisztított 30—70, fekete-ereket 16—20 fillér kg-ként. Hónaposretek esonként 16—50 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 78—180, szilva 120—160, gyümölcsész 120—320, dió, keménygolyó 120—168, dióhéj 400—480, meggyőre 260—280, mogyoróhéj 440—500, békázott mandula 440—640 fillér kg-ként.

Borpiac. Az értékesítési helyzet változatlan. Nagyobb forgalom az elmúlt héten nem alakult ki. Kecskenémén az árak valamit szállítottak az elmúlt hetekhez képest, úgy hogy ott is elértek a minimális Málland-fokonként 3 filléres árat. Jobb minőségű uradalmi borok 45—50 fillérről kelnek el literenként.

Idégen pénzek vétele és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1600—1620, dollár 340.85—344.85, kanadai dollár 332—337, hollandi forint 181.20—183.20, Svéd pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Cseh korona 7.50—11.80, lengyel zloty 60—61.40, szerb dinár 6—7.50, francia frank 9—9.20, román leu 2.60—3.45, bolgár leva 3—3.60, olasz lira 16.90—17.90, svájci frank 76.65—77.55 pengő. Ezekhez az árhozhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Április 2, vasárnap: Adony, Erdőtelek, Fülöpszállás, Kecel, Kiskun-dorozsma, Pilis, Tura.

Április 3, hétfő: Forró, Fehérgyarmat, Felsőegresd, Fülöpszállás, Gyón, Gyöngyösmellék, Hajdúszoboszló, Jászkarajenő, Jászladány, Kecel, Kétegyháza, Mezőkeresztes, Miszlő, Moson, Nádudvar, Ozora, Pásztó, Pécs, Putnok, Püspökánad, Rábahídvég, Rétság, Sároárd, Sátoraljaújhegy, Somberek, Szekszárd, Szikszó, Szob, Szulok, Tiszatarján, Tura.

Április 4, kedd: Alsóság, Beled, Gyöngyösmellék, Nagyecsed, Pásztó, Putnok, Sármelek, Sátoraljaújhegy, Szentgál, Tevel, Tállya, Villány, Vásárosnamény.

Április 5, szerda: Abaujszántó, Egerág, Lengyeltóti, Gecsály, Körmen, Kutas, Lengyeltóti, Nyírmada, Püspökhatvan, Zala, Zala-szentgrót.

Április 6, csütörtök: Csökölly, Kurd (bizonytalan), Ónod, Pacsa, Pölöske, Rajka, Szentgotthárd.

Április 7, péntek: Nagyhálasz (bizonytalan).

Április 8, szombat: Szakály, Tolcsva.

Arany- és ezüstpénzek

1939 március 30-án

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 37 fillér; kétkoronás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 90 fillér; régi egyforintos 90 fillér.

Színarany kilogrammja 5800 pengő. Szinezüst kilogrammja 95 pengő.

RÁDIO

Budapest I.

VASARNAP, IV. 2.

8: Szózat. **Utána:** „Virágvasárnap”. (Hanglemek.) 8.45: Hírek. 9: Görög-katholikus magyar istentisztelet. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12:20: Pontos idő. Időjárás és vízállás. 12:30: Operahézi Zenekar. 13:05: „Séta közben Probáskával”. 13:50: Egészségügyi kalendárium. 14: Hanglemek. 15: Mezőgazdasági előadás. 15:45: Cigányzene. 16:30: A magyarság faji jellege. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17:10: Katonazene. 18:30: Eperjes tegnap és ma. 19: Evangélikus egyházzenei hangverseny. 19:35: Vitéz Sohány Gyula dr. verselő. 20: Két egyfelvonásos. 1. Péter Benedek. Drámai miniatűr. 2. Napos déglőt. Vigjáték. 21: Cigányzene. 21:40: Időjárás. 22: Táncezen. 23: Szalonozene.

HÉTFŐ, IV. 5.

12:10: Cigányzene. 13:30: Postászenekar. 16:15: Diákféltára. 17:10: A Ruszín-föld és a magyar gazdasági élet. 17:35: A volt 85. gyalogezred csataindulója. 18:20: Közvetítés az akasztalhatnán sóbányából. 19: Kovács Haldi Miklós énekel. 19:30: Erdélyi sírkövek. 20: Benedetto Mazzacarati gondolkodik. 20:30: A magyar vers története. A kiegyezés kora. 21: Gécy Barnabás zenekarának hanglémeze. 21:40: Hírek, időjárás. 22: Cigányzene Kassáról. 23: Szalonozás.

KEDD, IV. 4.

12:10: Szalonozene. 13:30: Cigányzene. 16:10: Asszonyok tanácsadója. 17:10: Katonazene. 17:50: Édes anyanyelvünk. 18:50: Chorin Ferenc előadása a Nemzetközi Vásvérel. 19: „Hozsanna — Felesztet meg.” Szemelvények a nagyheti szertartások énekeiből és a magyar nép nagyheti énekes áhítatából. 19:45: Az öröklet. Dráma egy felvonásban. 20:50: Hangverseny Zenekar. 21:10: Hírek, időjárás. 22: Hanglemek. 23: Cigányzene.

Mezőgazdasági rádió-előadások

BUDAPEST I.

Április 2, vasárnap d. u. 3 óra:

„Gazdasággal az Orsz. Mezőgazdasági Kiállításon és Tenyészállatvásáron”. Beszél: HALÁCS ÁGOSTON DR., az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója és BUDINSZKY SÁNDOR. (Hangfelvétel.)

Április 6, csütörtök d. u. 7 óra:

BÁLDY BALINT gazdasági felügyelő: „Baromfitenyésztési időszéri tanácsadó”.

BUDAPEST II.

Április 4, kedd d. u. 7 óra:

Mezőgazdasági félóra.

Április 8, szombat d. u. 6.30 óra:

Mezőgazdasági félóra.

SZERDA, IV. 5.

12:10: Rendőrzenekar. 13:30: Hanglemek. 16:15: Diákféltára. 17:10: Szalonozene. 17:45: Horgászok. 18:15: Cigányzene. 19: Tamási Áron elbeszélése: Husvél bárány. 19:35: Operahézi előadás. „Krisztus”. Liszt Ferenc oratóriuma. 20:20: Kültügyi negyedóra. 21:15: Hírek, időjárás. 22: Hanglemek. 23: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, IV. 6.

12:10: Szomolányi János operahézi tagénekel. 13: Beszárkány zenekar. 16:15: Római képek. Séta az Örök város magyar vonatkozású kövei között. 17:10: Nagy Olivér mesterhangmunkáit játszik. 18:05: Nagypéntek Rómában. P. Ágoston Fülöp előadása. 18:30: Budanovits Mária operahézi tagénekel. 19: Mezőgazdasági előadás. 19:15: Hanglemek. 20:20: Passiójáték. 21: Hangverseny Zenekar. 21:40: Hírek, időjárás. 23: Szalonozene.

PÉNTEK, IV. 7.

9: Református istentisztelet. 10: Hírek. 10:15: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. 11:15: Evangélikus istentisztelet. 12:20: Pontos idő. Időjárás és vízállás. 12:30: Hangverseny Zenekar. 14: Hanglemek. 17:10: Nagypénteki lamentáció. 18:30: Magyar hősök a világhírőnben a Szentföldön. 19: Operahézi zenekar. 20:20: Ravasz Lisztó dr. ref. püspök nagypénteki elmélkedése. 20:50: Szalonozene. 21:40: Hírek, időjárás. 22: Hanglemek. Nagypéntekre való tekintettel a rádió további műsrot nem ad.

SZOMBAT, IV. 8.

12:10: Laskó Emil énekegyüttese. 13:30: Szalonozene. 16:15: Tarka gyermekelőadás. 17:10: A rádió postája. 17:40: Rékai Miklós hárfázik. 18: Nagyhéti népszokások. 18:30: Marschalkó Rózi énekel. 19: Harangszó. **Utána:** Schütz Antal dr. előadása. 19:35: Kerpely Jenő gondolkodik. 20: Hanglemek. 20:25: Bárd Miklós a Ruszínok költője. 21: Operahézi zenekar. 21:40: Hírek, időjárás. 22:20: Cigányzene. 23:39: Hanglemek.

Budapest II.

Vasárnap, IV. 2. 11:15: Cigányzene. 15:05: Hanglemek. 18:30: Egyházi énekes hangverseny. 19: Előadás. 19:30: Ének. 20: Hírek. 20:20: Hanglemek. 21:35: Táncezen. — **Hétfő, IV. 3.** 18:20: Katonazene. 19: Előadás. 19:30: Zongora. 20: Hírek. 20:20: Szimfonikus zenekar. — **Kedd, IV. 4.** 18:15: Előadás. 19:35: Zongora. 19:30: Előadás. 18:45: Zongora. 19:30: Előadás. 20: Hírek. 20:20: Hanglemek. 21: Cigányzene. 22: 1466-rás. — **Csütörtök, IV. 6.** 19: Hanglemek. 19:30: Felvonás. 20: Hírek. 20:20: Hanglemek. — **Péntek, IV. 7.** 19:30: Műtörténeli előadás. 20: Hírek. — **Szombat, IV. 8.** 18:30: Előadás. 19: Hanglemek. 20: Hírek.

KIADÓTALAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.